

veac nou

ORGANUL CONSILIULUI GENERAL A. R. I. U. S.

ANUL XIV Nr. 691

VINERI 13 IUNIE 1958

12 PAGINI, 1 LEU

La sursele Istoriei

de Acad. prof. P. Constantinescu-Iași

Între 9 și 11 iunie, sub auspiciile Academiei Republicii Populare Române s-au desfășurat la București lucrările sesiunii de comunicări a istoricilor români și sovietici privind relațiile romino-ruse și romino-sovietice. La invitația Institutului de studii romino-sovietice, organizatorul sesiunii, la această sesiune au participat istorici din Moscova, Kiev și Chișinău, adică din cele mai importante centre ale regiunilor cu care poporul român a avut vechi și frecvente raporturi.

Rostul acestei întâlniri științifice comune a fost stabilirea unui contact direct, a unor legături mai strânse între istoricii români și sovietici, legături care s-au arătat întotdeauna extrem de rodnice pentru dezvoltarea științei în general, a științei din țara noastră în special, ca și pentru întărirea prieteniei dintre poporul român și popoarele Uniunii Sovietice.

Cu toate că există o veche tradiție a studierii relațiilor romino-ruse, acestea nu s-au bucurat de o cercetare sistematică și aprofundată pînă la 23 August 1944. Astăzi, în linii generale, datorită activității istoricilor sovietici și români, trecutul de lungă și rodnică prietenie între

popoarele Uniunii Sovietice și poporul român este mult mai bine cunoscut.

Preocupările învățaților ruși de a cunoaște istoria, limba, vechea cultură rominească sînt însă foarte vechi. Încă acum 150 de ani, de pildă, istoricul N. Bantiș Kamenski studia documentele privind relațiile politice dintre Rusia și Țările Românești. Interesul pentru limba și cultura noastră a fost, de asemenea, demonstrat de faptul că, încă în 1893, la Petersburg ființa o catedră de limba română. Exemplele sînt multe: bibliografia lucrărilor întocmite de istoricii și filologii ruși care au publicat documente și manuscrise precum și studii despre vechea noastră istorie și cultură mărturisesc o bogată și neîntreruptă activitate în acest domeniu.

Interesul pentru Rusia, nevoia cunoașterii relațiilor cu popoarele slave din răsărit s-a manifestat de timpuriu și în ținara noastră istoriografie din prima jumătate a secolului al XIX-lea.

Studiile asupra raporturilor romino-ruse n-au lipsit nici din istoriografia română mai apropiată de 23 August. Ele au insistat, însă, asupra personalităților sau epocilor care scoteau în relief numai rolul culturii romine.

După eliberarea țării, instituțiile noastre de cultură și, între ele, Institutul de studii romino-sovietic au desfășurat o intensă activitate de popularizare a științei sovietice, aducîndu-și, prin publicații și tipărituri, contribuția la informarea cercetătorilor asupra celor mai noi date ale științei sovietice, restabilind adevărul asupra caracterului vechilor și neîntreruptelor legături, asupra tradițiilor comune care au existat între poporul român și popoarele care locuiesc astăzi pe teritoriul U.R.S.S.

La rîndul lor, istoricii sovietici au arătat un continuu interes pentru istoria rominilor, publicînd numeroase studii și articole. Istoricii români au putut afla, de pildă, multe lucruri interesante din „Istoria Moldovei”, apărută în 1951 sub redacția lui A. D. Udarțov, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S. și a prof. L. V. Cerepnin. De asemenea multe din documentele publicate în 1954, privind reunirea Ucrainei cu Rusia, au fost folosite de istoricii români în lucrările lor.

Este evident că legăturile internaționale, colaborarea științifică între istoricii din diferite țări și studierea în comun a unor probleme contribuie la progresul științei istorice. Acest lucru capătă, însă, o valoare și mai mare atunci cînd legăturile se stabilesc între două țări ale căror popoare au străvechi relații de prietenie.

Recenta întîlnire dintre istoricii sovietici și cei români a evidențiat o seamă de aspecte importante din preocupările comune ale savanților din cele două țări prietene și sîntem convinși că organizarea și în viitor a unor astfel de întîlniri va prilejui de asemenea rezultate rodnice.

Tinerețe...

MUZICA ȘI VIAȚA

Prin Hotărîrea din 28 mai 1958, „Cu privire la îndreptarea greșelilor din aprecierea operelor „Marea Prietenie”, „Bogdan Hmelnițki” și „Din toată inima”, Comitetul Central al P.C.U.S. a pus la îndemina muzicienilor un document de mare importanță pentru dezvoltarea eficientă și rodnică a artei muzicale sovietice, pentru îndrumarea justă și sănătoasă a tuturor celor ce militează pe tărîmul muzicii.

Anul acesta s-au împlinit zece ani de la publicarea Hotărîrii C.C. al P.C.U.S. „Cu privire la opera „Marea Prietenie” de V. Muradeli, care a avut un rol de seamă în dezvoltarea culturii muzicale sovietice pe drumul realismului socialist, pe baza principiilor leniniste ale partinității și caracterului democratic, popular al creației artistice. În fața puternicei ofensive a ideologiei burgheze, în fața primejdiei pătrunderii curentelor formaliste și cosmopolite, Hotărîrea din 1948, pornind de la unele greșeli vădite

Andrei Tudor

(continuare în pag. 10 a)

Edituri, cărți, tiraje

Am călătorit recent în Uniunea Sovietică într-o delegație de editori, și despre unele aspecte ale activității în acest domeniu vreau să însemn aici câteva impresii.

Cum ne putem ușor închipui, activitatea în acest domeniu este prodigioasă. Peste 200 de edituri, tiparind mii de titluri în tiraje care pot atinge (la unele cărți) plafonul de 700.000 exemplare, revarsă asupra uriașei întinderi a Țării Sovietelor, inundația lor de lumină și cultură. Cărțile sovietice, purtătoare intraripate ale celor mai înalte mesaje umane, plutesc în zbor de la țărmarile însoțite ale marilor de Sud, până în tundra înghețată, dincolo de Cercul polar. Pentru a le răspindi în toate colțurile uriașei țări sînt utilizate cele mai variate mijloace de locomoție, de la avionul reactor pînă la sania cu cîini. Nevoia de a citi și de a cunoaște este vitală pentru omul sovietic. Un simplu exemplu poate fi concludent după parerea noastră. Anunțindu-se deschiderea de abonamente la seria de Opere de Alexei Tolstoi și Charles Dickens, opere în 30 de volume, în câteva zile s-au înscris peste 600.000 de amatori pentru fiecare din cele două titluri anunțate. Făcîndu-se apoi un sondaj în legătură cu deschiderea înscrierilor la publicarea în ediție integrală, în mai multe volume, a minunatelor povestiri din *O mie și una de nopți*, s-a ajuns la o cifră care depășea un milion de înscrieri! Dacă s-ar da satisfacție integrală unor asemenea dorințe, ar însemna că o editură să tipărească o singură carte, sau două pe an, cu toată cantitatea impresionantă de hirtie care îi este repartizată.

Și nu poate să nu fie așa, ținînd în primul rînd seama de setea de a cunoaște a oamenilor sovietici, de prețul extrem de redus (cel mai ieftin din lume) cu care se vinde cartea în Uniunea Sovietică, preț care o face accesibilă absolut oricărui om al muncii.

Oamenii sovietici sînt receptivi la tot ce există mai valoros și înalt uman, în fenomenele contemporaneității. Un strălucit exemplu poate fi pentru această afirmație activitatea editurii care tipărește traduceri din literatura străină contemporană.

Am vizitat-o pe îndelete și i-am putut cunoaște îndeaproape activitatea. credem fără precedent și exemplu în materie de editare a traducerilor. Dealtfel, după statisticile U.N.E.S.C.O., țara cu cele mai multe traduceri din lume este U.R.S.S. E vorba în esență de o instituție care publică 10.000 de coli editoriale, utilizînd 2.500 de colaboratori externi, traducînd din 40 de limbi străine și din cele mai variate domenii. Și trebuie să ținem seama că editura publică numai literatura contemporană, cărțile care au apărut de cel mult trei ani, literatura universală clasică vînzînd lumina tiparului la o altă gigantică instituție culturală. Editura de Stat pentru Literatură.

Redacția editurii, alcătuită din persoane de o deosebită calificare profesională în domeniul cunoașterii limbilor și literaturii străine, are la dispoziție pentru informații colecțiile a peste 1500 de ziare și reviste din întreaga lume.

De la această vastă uzină culturală am putut afla cu profundă bucurie că în anul 1957 au văzut lumina tiparului, în traducerea rusească, 28 titluri, în mai mult de un milion exemplare, aparținînd culturii românești. Iar în planul pe 1958 sînt prevăzute 32 titluri (unele au și apărut, altele sînt în curs de apariție). Dintre ele, amintim cartea dr-ului Petru Groza: Prin țara celor 600 de milioane. M. Sadoveanu — Opere, T. Argezei — Versuri, Antologia poeziei românești, Zaharia Stancu — Rădăcinile sînt amare (roman pe care editorii de la „Inostrannaia“ îl urmăresc îndeaproape, ca și noi, în „Gazeta literară“), Petru Dumitriu — Cronica de familie, G. Calinescu — Enigma Otiliei, T. Popovici — Strainul, volume de Francisc Munteanu, Ana Novac, A. Mirodan etc. Va fi tradusă și o lucrare care a stîrnit un deosebit interes, elaborată de Institutul de Cercetări Economice al Academiei R.P.R., Dezvoltarea economiei în R.P.R. pe drumul socialismului, 1948—1957.

Trebuie să adăugăm că delegația noastră a făcut numeroase recomandări din succesele noastre editoriale, în domeniul literaturii, artei și științei, editurilor cu care am avut contact și că aceste recomandări au fost întîmpinate cu deosebit interes.

Am ținut apoi să cunoaștem îndeaproape cea mai veche editură a Uniunii Sovietice, Goslitizdat, instituție care înfăptuiește marea plan editorial al lui Maxim Gorki, publicînd cele mai realizate opere ale literaturii sovietice, precum și capodoperele literaturii clasice ruse și universale. Vreau să las cifrele să vorbească, fără a le mai comenta, pentru că într-adevăr sînt cu totul elocvente prin ele înșile.

În acest an, 1958, editura va tipări aproximativ 700 de titluri, într-un tiraj de 83.000.000 exemplare. Va utiliza pentru aceasta 32.000 tone hirtie! Toate titlurile tipărite sînt pe hirtie velină și peste 80 la sută din ele sînt legate. Tirajele au crescut vertiginos de la an la an. Dacă în 1952 un clasic ca Balzac se tipărea în 65.000 exemplare, astăzi seria de Opere în 30 de volume, amintită deja, a lui Charles Dickens se tipărește în 600.000; Alexei Tolstoi are 675.000 abonați, Kuprin 550.000, Paustovski 350.000 etc.

Cele mai interesante colecții ale editurii sînt Operele complete, și aici un singur exemplu este edificator: este gata pentru tipar ediția Lev Tolstoi în 90 de volume! Cred că în materie de tipărire i se poate opune numai ediția Goethe, pe care am putut-o admira la Weimar.

O asemenea ediție nu a putut fi elaborată decît după o muncă susținută de ani a întregului colectiv, care a folosit pentru această publicare a operelor în ediție definitivă pe cei mai de seamă specialiști în materie. Și trebuie să mai remarcăm, cu toată admirația, opera textologilor, a editorilor sovietici, care au avut de dus o muncă încordată pentru a publica textul edițiilor definitive în respectul voinței autorului. Numeroase au fost restituirile de text integral, nefalsificat, de odioasă cenzură țaristă, pe care după laborioase cercetări editorii sovietici l-au făcut să apară în strălucirea lui integrală. În felul acesta au putut răsuna în întreaga lor sonoritate revoluționară glasurile lui Pușkin, Lermontov, Cernișevski sau Dobroliubov.

Am putut cunoaște îndeaproape și felul în care muncesc editurile cu colaboratorii lor principali, scriitorii, principiile active ale muncii lor, puterile mijloace de stimulare a creației, fără asemănare cu nici un alt sistem editorial din lume.

Am fost primiți de către editorii sovietici cu o mare dragoste, cu o puternică dorință de transmitere nemijlocită și profundă a înaintatei lor experiențe. Și străduințele noastre viitoare de activiști în acest domeniu vor încerca să dovedească, prin aplicarea creatoare a acestor principii și metode, cît am avut de cîștigat călătorînd în U.R.S.S.

Alexandru Balaci

A. Goncharov — ilustrație la „Furtuna“ de Shakespeare

Un important eveniment literar

La sfîrșitul acestui an, în decembrie va avea loc cel de al treilea Congres al scriitorilor sovietici. În articolul de fond apărut la 27 mai în „Literaturnaia gazeta“ se arată că „sarcina ce revine... celui de al treilea Congres unional este de a dezbate sub toate aspectele și cu multă chibzuință problemele de ordin ideologic-literar și organizatoric cele mai actuale, de a stabili măsurile necesare pentru a ridica și mai sus rolul literaturii sovietice în educația comunistă a poporului și a satisface și mai mult cerințele culturale și estetice mereu crescînde ale cititorilor sovietici“.

Pe plan organizatoric, congresul unional va fi precedat de congrese republicane, iar acestea de consfățuirii, ședințe sau întruniri cu colective scriitoricești mai mici, urmîrindu-se a se da astfel posibilitatea unor discuții cît mai temeinice și mai rodnice. Primele începuturi în acest sens s-au și făcut. Astfel, la prezidiul Uniunii scriitorilor din Ucraina s-a discutat activitatea literară din Donbass, scriitorii din Cuban au ținut o ședință în care au prezentat rapoarte de activitate, la Tallin (Estonia), în Azerbaidjan, în Kazahstan au avut loc ședințe de pregătire a congreselor republicane, iar între 2—3 iunie s-a desfășurat Congresul scriitorilor din Bașkiria. Paralel, la Moscova a avut loc o ședință a prezidiului Uniunii scriitorilor.

Una din problemele vii discutate e cea a actualității, a raportului dintre opera de artă și contemporaneitate.

În interesantul său articol „Literatura și epoca noastră“ apărut în ziarul „Literatura i jizni“ nr. 23 Mihail Șkerin combate înclinarea prozei și a criticii spre subiecte de ordin istorico-archivistic, tendința de a evita actualitatea. Subliniind că literatura trebuie să reflecte actualitatea, autorul evocă exemplul unor creații clasice ale literaturii sovietice ca „Mama“, „Torentul de fier“, „Cimentul“, „Pămînt destelenit“ etc., prin excelență opere literare născute din elocutul actualității.

Cum era și de așteptat, în centrul atenției se situează problemele privitoare la metoda realismului socialist. Articolul de fond din „Literaturnaia gazeta“ mai înainte citat insistă asupra importanței pe care o prezintă „problemele orientării ideologice a literaturii noastre, caracterul ei popular și partinic, lupta împotriva dușmanilor metodei realist-socialiste pentru apărarea bazelor ideologice-estetice ale artei sovietice și a caracterului ei inovator“.

Desigur că abordarea unor probleme teoretice de cea mai mare importanță solicită și analiza concretă a diferitelor fenomene specifice literaturii realist-socialiste, lucru deosebit de rodnic și de interesant. Pe această linie semnalăm articolele lui Dm. Eremin „Unul din principiile esențiale ale realismului socialist“ („Literaturnaia gazeta“ nr. 63) și D. Minkevici „Elementul nou în caracterul național al eroului“ („Literaturnaia gazeta“ nr. 67). Polemizînd cu cei care au vrut să revizuiască principiile teoretice ale metodei realismului socialist, Eremin se face îndeosebi apărătorul ideii că realismul socialist presupune înfățișarea veridică și istoricește concretă a realității, teză care fusese atacată sau trecută cu vederea de unii teoreticieni. Cu exemple luate din tezaurul clasic al literaturii sovietice el demonstrează că istorismul, determinarea concretă, sînt o parte necesară, integrantă a realismului socialist, care nu numai că nu împiedică înflorirea romanțismului revoluționar dar chiar o înlesnește.

Materialele preliminare la Congres acordă o atenție deosebită criticii. Despre critică și rolul ei s-a discutat la Congresul scriitorilor din Bașkiria, arătîndu-se că această problemă „cere o amplă dezbateră critică“ și că „avem nevoie de o critică care să pună probleme care să fie în stare să facă generalizări ample și bine întemeiate“. Despre critică s-a vorbit și la ședința prezidiului Uniunii Scriitorilor din Moscova. Aceste probleme i-a consacrat un articol și B. Brainina, sub titlul „Critica și criticii“ („Literaturnaia gazeta“ nr. 63).

Principialitatea și exigența ce caracterizează materialele publicate ca un preluđu la dezbateri mai ample fac ca aceste articole, și desigur și cele ce vor urma, să merite a fi discutate de scriitorii din țara noastră.

Tatiana Nicolescu

Veac nou

Organ al Consiliului
General A.R.L.U.S.

Apare săptămînal

Redacția și administrația:
București,
Str. Ion Ghica, 5—7

Telefon 3.03.10

Abonamente se fac
pe 1, 3, 6 și 12 luni.

SESIUNEA ACADEMIEI DE ARTE

Activitatea Academiei de Arte a U.R.S.S. și a institutelor ei, din 1954 și pînă în prezent, a format obiectul recentei sesiuni ținute la Moscova.

Referatul prezentat de P. Si-soev, secretar științific principal, a subliniat că în urma luptei purtate în ultimii ani împotriva concepțiilor străine de arta sovietică, pentru traducerea consecventă în creația artistică a principiilor partinității și caracterului popular, pozițiile realismului socialist s-au întărit. Au fost relevate totodată succesele obținute de artiștii sovietici în prezentarea tematicii contemporane.

Al doilea referat a fost prezentat de F. Kaloșin, directorul Institutului de teorie și istorie a artelor plastice.

În cuvîntarea sa, pictorul V. Serov s-a ocupat de problema combaterii revizionismului și a căilor de urmat pentru dezvoltarea continuă a artei sovietice.

Discuțiile au ridicat și alte probleme importante pentru activitatea Academiei.

Sesiunea a ales noi membri de onoare, titulari și corespondenți ai Academiei de Arte a U.R.S.S.

B. Basov — ilustrație la romanul lui F. Dostoevski „Noaptea albastră“.

Comerțul și politica

Chemarea „Davaite torgovati” (Să facem comerț) a răsunat încă o dată, cu o și mai mare putere de convingere, trezind un ecou și mai profund, prin mesajul președintelui Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., N. S. Hrușciov, adresat la 2 iunie 1958 președintelui Statelor Unite ale Americii, D. Eisenhower. Insuși tabloul situației economice din S.U.A. arată cât de actuală este această chemare. Din toamna anului 1957, după o lungă perioadă de stagnare, economia americană a intrat într-un decalin vădit. O întreagă serie de indici arată că ceea ce se întâmplă acum în economia americană este mult mai grav și tînde să aibă o durată mult mai îndelungată decît crizele parțiale din 1948—1949 și 1953—1954. Ei arată totodată că temuta sincronizare a crizei americane cu declinul economiei țărilor capitaliste occidentale ia contururi tot mai precise.

Două tendințe, două atitudini se desenează în fața acestei situații. Una este aceea neclintit agresivă, neclintit reacționară, care vrea să cumuleze consecințele dezastruoase ale cursei înarmărilor cu efectele negative ale discriminărilor impuse în comerțul lumii capitaliste cu țările socialiste. A doua, mai clarvăzătoare, mai dispusă să accepte lecția faptelor și cifrelor, înțelege că intensificarea legăturilor comerciale cu țările socialiste corespunde atât intereselor cercurilor de afaceri, cît și intereselor naționale. Fiecare zi de criză adîncește conflictul între aceste două tendințe. Toate datele care arată scăderea exporturilor americane și toate considerațiile care scot în relief marea însemnătate pe care a căpătat-o exportul în rușajul economiei americane, tind să întărească pozițiile apărătorilor celei de a doua tendințe. Ei găsesc, de altfel, argumente solide și în felul cum au evoluat relațiile comerciale sovieto-americane în ultimele decenii.

În perioada dintre 1926 și 1933, comerțul dintre U.R.S.S. și S.U.A. a atins un volum important. El a adus avantaje ambilor parteneri. Activul S.U.A. față de U.R.S.S. ajunsese, între 1926 și 1931, la aproape 400 de milioane dolari. În martie 1931, senatorul Borah a declarat: „După părerea mea, cea mai mare piață potențială din lume pentru mărfurile americane se află în Rusia”. În acel an, Uniunea Sovietică a cumpărat din S.U.A. mărfuri, calculată în prețurile actuale, în valoare de 600 de milioane dolari. Aproximativ 40 la sută din întregul export de utilaj și mașini al S.U.A. lua calea Uniunii Sovietice. În același timp, Statele Unite își acopereau nevoile de minereuri de mangan, de crom, etc., din Uniunea Sovietică.

Perspective bune pentru dezvoltarea relațiilor comerciale dintre U.R.S.S. și S.U.A. au fost deschise, după cum a amintit N. S. Hrușciov în interviul acordat editorului ziarului „Journal of Commerce”, E. Rodder, de acordul comercial încheiat între cele două țări în 1937.

După cel de-al doilea război mondial, însă, încercînd zadarnic să împiedice dezvoltarea economică a țărilor socialiste, cercurile agresive din S.U.A. au pornit pe calea beicofării acestor țări, pe calea discriminării or practice față de ele. În martie 1948, ministrul comerțului din S.U.A. a pus sub control exportul către țările socialiste din Europa, iar în anii următori guvernul american a rupt, în mod unilateral, acordurile economice încheiate cu aceste țări. În octombrie 1951, Congresul american a votat legea Battle care limita comerțul S.U.A. cu țările socialiste și pe temelul acestei legi au fost publicate trei liste de mărfuri, cuprinzînd 351 de pesturi, al căror export a fost interzis. Bineînțeles, aceste măsuri n-au putut rămîne fără rezultate. Volumul schimburilor sovieto-americane care, în 1946, se mai ridicase încă la 1351 milioane ruble, a scăzut, în 1956, la 128 milioane ruble. În mod practic, schimburile deveniseră inexistente.

Au împiedecat, însă, acele măsuri creșterea potențialului economic, tehnic și militar al Uniunii Sovietice? Nicidcum. Ele n-au putut opri de fel dezvoltarea economică a Uniunii Sovietice, a cărei producție industrială a ajuns să reprezinte o cincime din producția industrială a întregii lumi. Ele n-au putut împiedica Uniunea Sovietică să rezolve cea dintîi problema fuziunii nucleare. Ele n-au putut stăvili avîntul gândirii științifice și tehnice din Uniunea Sovietică, avînt ilustrat prin crearea primei rachete balistice intercontinentale și a primilor doi sateliți artificiali ai Pamîntului. Ele n-au putut limita nici măcar schimburile comerciale externe ale Uniunii Sovietice, n-au putut opri transformarea Uniunii Sovietice într-unul din principalii parteneri în comerțul mondial. După cum a arătat N. S. Hrușciov, în interviul mai sus pomenit, schimburile externe ale Uniunii Sovietice s-au ridicat în anul 1957, în prețuri mondiale, la 33 miliarde ruble (circa 8 miliarde dolari) crescînd cu 13 la sută față de anul anterior. Legea Battle și întreaga politică de discriminări n-au putut izola, din punctul de vedere al schimburilor comerciale, Uniunea Sovietică. Dimpotrivă, ea a pus într-o poziție singulară S.U.A., care sînt azi singura mare putere din lume care nu are acorduri comerciale cu Uniunea Sovietică. Afi în raportul făcut în plenara din mai 1958 a C.C. al P.C.U.S., cit și în mesajul din 2 iunie 1958, N. S. Hrușciov a arătat că există mari posibilități de înviore a schimburilor între U.R.S.S. și S.U.A.

Este evident că acum cînd Uniunea Sovietică a atins un înalt grad de dezvoltare tehnică și economică, asemenea propuneri pornesc exclusiv dintr-o concepție sănătoasă asupra necesității obiective a unei raționale diviziuni internaționale a muncii.

Restabilirea relațiilor comerciale sovieto-americane, pe baza unor acorduri ferme și amplificarea lor pînă la volumul indicat în mesajul din 2 iunie (cîteva miliarde dolari în anii cei mai apropiați) ar constitui și o continuare a eforturilor ce au dus la încheierea acordului cultural sovieto-american.

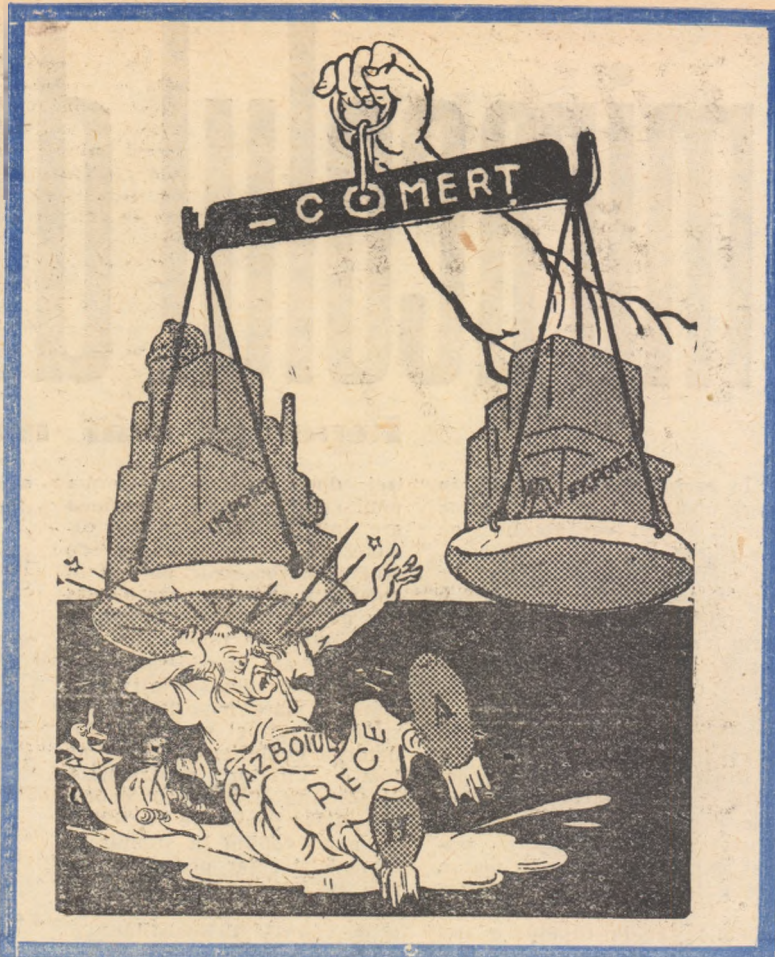
În primul ani al puterii sovietice, V. I. Lenin, referindu-se la perspectiva re-luării relațiilor economice ale Uniunii Sovietice cu statele capitaliste, a subliniat că „există o forță mai mare decît dorința, voința sau hotărîrile oricărui dintre statele sau clasele dușmănoase și aceasta este forța relațiilor economice mondiale, care le silește să pășească pe calea legăturilor cu noi”. Această forță n-a încetat să acționeze.

Alexandru Leon

Mijloace eficace împotriva războiului rece

desen de V. Fomicov

Complotul de la Petersberg

Complotul condamnaților, adică al reprezentanților politicii agresive a marelui capital monopolist împotriva păcii, făcuse anii trecuți obiectul unui film sovietic de mare răsunet. Imprejurări recente arată că tema filmului își mai păstrează tragedia ei actualitate și că forțele care au pus la cale cel de al doilea război mondial caută azi cu înfrigurare modalitatea torpilării încercărilor de destindere a încredării internaționale. Ultimele zile din răzoi au văzut într-adevăr întrunindu-se în Republica Federală Germană la Petersberg, lângă Bonn, un congres al giganților capitaliști din zecă țări occidentale, ale cărui obiective vizau coordonarea și întărirea eforturilor ajițătorilor la război.

E de la sine înțeles că un asemenea congres se desfășoară în cel mai strict secret. Cu toate acestea, au putut transpira o serie de informații atât în ceea ce privește participanții cît și ordinea de zi. Se poate deci, în cunoștință de cauză, afirma cu toată certitudinea că ne aflăm în fața unei noi și periculoase încercări de a opri mersul istoriei numai pentru profiturile marilor concerne.

Inițiativa tinerii congresului e de sorgintă americană, după o prealabilă înțelegere cu reprezentanții monopolurilor vest-germane. Tocmai pentru a se camufla acest lucru, prezidiul congresului a fost atribuit R. F. Germane, care a fost reprezentată prin cea mai numeroasă delegație. Lucrările au fost conduse de Fritz Berg, președintele Asociației industriștilor vest-germani și al Consiliului asociațiilor industriale vest-europene. Din delegația vest-germană au mai făcut parte Herrmann Abs, reprezentantul capitalului bancar, Otto Wolf von Amerongen, reprezentant al industriei oțelului și dr. Otto Beutler, din prezidiul Asociației industriștilor. Statele Unite au fost reprezentate prin David Rockefeller, din faimoasa dinastie a petroliștilor, în calitate de președinte a lui „Chase Manhattan Bank” și de Milton Lightner, președintele Asociației naționale a industriștilor ameri-

cani. Monopoliștii britanici erau prezenți prin Harry Pilkington, președintele Federației Industriștilor britanice, Georges Villiers, președintele Consiliului național al patronatului francez era puțătorul de cuvînt al marelui capital francez, Interesele capitaliștilor belgieni erau reprezentate de Léon Bekaert, președintele Federațiilor industriștilor belgiene. Capitalul italian era reprezentat de vice-președintele Confederației generale a industriei italiene, iar cel din Danemarca, Finlanda și Turcia de cite doi delegați fiecare.

Ordinea de zi privea probleme economice de interes imediat și probleme politice internaționale de perspectivă. S-a urmărit, în general, o armonizare a intereselor economice ale marilor trusturi monopoliste și planificarea colaborării pe plan politic. Astfel, în prima serie de probleme, s-a căutat să se ajungă la o delimitare a sferelor de interese și pătrundere de către marile concerne capitaliste. Anumite aranjamente de culise ar urma să permită pe viitor capitalului vest-german să se infiltreze pe piața sud-americană și a Orientului apropiat, în locul capitalului nord-american grav compromis. Se pare că monopoliiștii americani ar fi dat garanții colegilor lor europeni în ceea ce privește renunțarea la exportarea crizei americane în Europa. S-a discutat problema rezervelor atribuite guvernului de Gaulle față de piața comună și s-a adoptat, pentru orice eventualitate, soluția unei preponderențe americano-vest-germane în această organizație, capitalul american fiind camuflat bineînțeles de cel vest-german. În special infiltrarea acestei combinații pe piața africană, ca mijloc de substituire a „vidului” lăsat de situația precară a Franței, a format un amplu subiect de discuții. Toate datele vorbesc de insistența reprezentanților monopolurilor franceze de a colabora direct cu concernele americane la punerea în valoare a bogățiilor Saharei, nu numai ca secunzi ai capitalului vest-german. Dacă punctul acesta a fost îndelung controversat s-a realizat în schimb

unanimitatea în ceea ce privește favorizarea unei conjuncturi a investițiilor de război ca mijloc de evitare a crizei economice.

Această din urmă problemă a făcut trecerea spre examinarea obiectivelor politice. Conferința la nivel înalt și așa zisa „luptă împotriva comunismului internațional” au format cele două mari capitole care au grupat problemele discutate. Întrucît conjunctura economice de război este strîns legată de destinderea internațională, s-a decis torpilarea întîlnirii conducătorilor marilor puteri. Pentru eventualitatea cînd presiunea opiniei publice internaționale ar obliga guvernele Statelor Unite și Marii Britanii să înceteze experiențele nucleare, s-a decis totuși, perseverarea pe linia înarmării atomice cu tipurile de arme experimentate pînă acum. De asemenea, participanții au fost de acord atît asupra refuzului de reducere a efectivelor militare occidentale cît și asupra necesității continuării înarmării cu arme clasice, pentru așa zisa eventualitate a unui război care n-ar utiliza arme atomice și cu hidrogen. Reprezentantul capitalului francez a furnizat informații asupra atitudinii guvernului de Gaulle față de N.A.T.O., liniștind temerile americane și britanice că generalul ar urmări o „neutralizare” a Franței sau în tot cazul o mai mare independență a acesteia față de planurile americane și de directoriul americano-britanic în alianța nord-atlantică. Delegații vest-germani au pledat pentru respingerea planului Rapacki, iar cei turci, după un expozeu al situației din Orientul apropiat, s-au făcut propagandiștii unei intervenții rapide în Liban. Ei au avertizat în special asupra pozițiilor precare ale Federației hașemite și au arătat că, în cazul alăturării Libanului la Republica Arabă Unită, nici pozițiile actuale ale Irakului și Iordaniei n-ar mai putea fi menținute năltă vreme. În ceea ce privește „comunismul internațional” s-a subliniat necesitatea sprijinirii tezelor revizioniste, utilizarea împrumuturilor ca mijloc de influențare a politicii țărilor debitoare și a subvențiilor pentru provocarea mișcărilor subversive antisocialiste.

După cum se vede ne aflăm în fața unor vaste și ambițioase planuri de a păstra caracterul capitalului mondial vestigiile preponderenței sale.

M. Roșca

Săptămîna

miracolul din ecranul cubic

Reportaj mai mult sau mai puțin fantastic

În recipientul de sticlă, în care aparent nu se petrecea nimic, se ivi deodată un ou de găină, — un ou material, în mărime naturală și cu nimic deosebit de oricare alt ou de găină. Apăruse acolo ca prin farmec, sub ochii atenți ai oamenilor aflați în încăperea plină cu tot felul de aparate și mașini ciudate. Toți erau emoționați, deși nu erau la prima experiență.

După ce l-au scos dintre pereții de sticlă ai ecranului cubic, după ce l-au pipăit și l-au cercetat în fel și chip, au așezat oul într-un mic incubator, instalat în același laborator plin cu tot soiul de mașinării ciudate. Iar la capătul a trei săptămâni lungi cât trei ani, din oul de găină care totuși nu fusese ouat de o găină, ieși un pui cu puf galben și ochisorii de mărele negre, la fel cu toți puii de găină din lume. Asta le-a întrecut pe toate!

Socotiti, dragi cititori, că aveți în față un basm modern? Sau, poate, că ați citit povestirea unei întâmplări din fabulosul an 2000? Ei bine, nu! Totul s-a petrecut adevărat, cu foarte puțină vreme înainte — mai exact acum câteva luni, într-un laborator din Moscova.

Încă de acum câțiva ani, doi savanți sovietici — prof. N. P. Pomazovici și A. V. Alexandrov — s-au apucat să studieze problema televiziunii spațiale. Imaginea spațială nu trebuie confundată cu o imagine stereoscopică, *părind* a avea trei dimensiuni, transmisă și proiectată pe un ecran de televizor — care este o suprafață convențională plană. E vorba de o imagine pe care am putea-o numi volumetrică sau spațială, intrucît pe lângă lățime și înălțime are, realmente, și o a treia dimensiune: grosimea, încît — aidoma unui obiect real — poate fi privită din toate părțile: din față, din spate, de la stînga și de la dreapta, de sus sau de jos. Așa s-a născut ecranul cu

trei dimensiuni, avînd forma unui cub, în care imaginea are, într-adevăr, și ea trei dimensiuni, spre deosebire de efectul stereoscopic obținut în cinematografele cu ecran lat sau panoramic, unde se obține doar *iluzia* de relief.

Chiar așa considerată, lucrarea celor doi savanți prezintă o mare importanță, atît științifică cît și tehnică. Dar datorită evoluției pe care au luat-o ulterior experiențele, importanța ei a crescut enorm. Uluitoarea invenție deschide un nou capitol în știință și tehnică și chiar primele realizări ne amintesc de isprăvile vrăjitorilor din „1001 de nopți” și de visurile alchimistilor.

Inițial, televizorul spațial creat de Alexandrov și Pomazovici nu era, în esență, decît un multiplu de 6 al televizorului clasic. Șase tunuri kinoscopice — corespunzînd celor șase fețe ale cubului — explorează, din șase părți, obiectul, transmițînd șase imagini sincronizate. Acestea erau „recompuse” în receptor, într-un ecran cubic — un recipient de sticlă plin cu un aerosol ultrafin — și rezulta acea imagine spațială de care vorbeam.

La un moment dat, cei doi fizicieni făcînd o modificare aparatului lor: substituînd fasciculele electronice de baleiaj surse gamma, iar în ecranul cubic, locul aerosolului îl luă un amestec gazos fluorescent de hidrogen și gaze nobile. Așa s-a ajuns la uluitoarea descoperire a posibilității de dublării obiectelor la distanță.

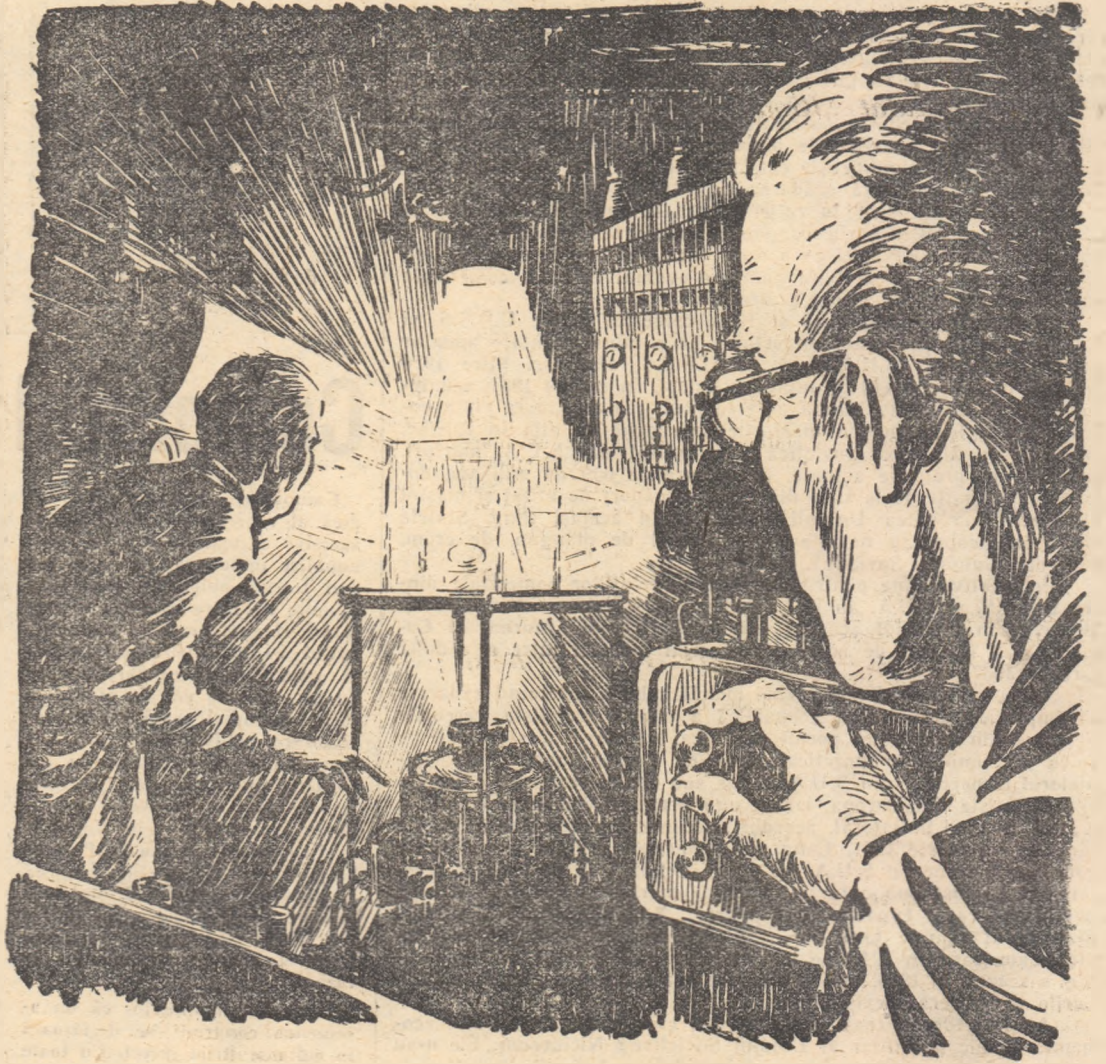
La prima transmisie de acest fel, în emițător a fost așezat — nici unul din experimenterii nu-și amintește de ce — un pahărel de cuarț plin cu apă. Iată ce s-a petrecut, după descrierea făcută de prof. N. P. Pomazovici, în laboratorul din clădirea vecină, unde era instalat receptorul: „Mire cu neputință să redau în cuvinte emoția ce ne-a cuprins cînd, după ce am deschis contactul,

am scos de pe micul suport din recipientul de sticlă *duplicatul paharului cu apă...*” Era un pahărel de cuarț identic cu cel așezat în emițător, în clă-

guste: era cam acrișoară, însă încolo — apă obișnuită. Analiza a arătat că apa avea un grad de aciditate ceva mai mare decît cel obișnuit, adică

Care este explicația fenomenului?

În punctele de intersecție ale fasciculelor de baleiaj se sintetizează, din mediul gazos

direa vecină și, ca și acesta, plin cu apă. Timp de o săptămînă, această apă a fost dată unor șoareci albi. După aceea, s-au încumetat și oamenii s-o

un pH = 5,8. Lucrul se datora, după opinia lui A. V. Alexandrov, unei mici defecțiuni în funcționarea baleiajului molecular.

(amestec de hidrogen și gaze nobile) aflat în receptor, exact aceiași atomi și aceleași molecule aflate în punctele respective ale obiectului „televizat”. Totul se petrece cu o iuteală greu de urmărit, încît poți spune că duplicatul obiectului din emițător se intrupează în ecranul cubic al receptorului într-o clipită.

Experiența a fost repetată apoi cu un cristal de clorură de sodiu (sare de bucătărie), cînd analiza chimică și roentgenografică a arătat că duplicatul era identic cu cristalele inițiale. În sfîrșit, ca o supremă verificare, s-a întreprins reușita teledublare a oului de găină, descrisă la început.

Consumul uriaș de energie face ca — deși „materia primă” (în cazul paharului, hidrogen și xenon) este ieftină — procesul să fie extrem de costisitor și, ca atare, să nu aibă deocamdată decît importanță teoretică. Prof. N. P. Pomazovici povestește că, în cursul primei experiențe, laboratorul a absorbit din rețeaua electrică o cantitate atît de mare de energie, încît dispecerul substației raionale a fost nevoit să intrerupă curentul.

Nici acest inconvenient nu poate, însă, să scadă importanța epocalei descoperiri. Cu timpul, ca și în atîtea alte cazuri din istoria tehnicii, invenția fizicienilor Pomazovici și Alexandrov își va căpăta, prin perfecționare, importanța practică. Cum se va face această perfecționare, cine știe? Totul e prea nou, prea neobișnuit, ca să ne putem da seama...

unde va descinde prima rachetă în lună?

În anul 2 al erei cosmice, în care ne aflăm, Universul s-a îmbogățit cu al șaselea astru făurit de om: cel de-al treilea satelit artificial sovietic. Dimensiunile lui și înălțimea la care a fost proiectat dovedesc că în 223 de zile, posibilitățile tehnice ale creatorilor primului satelit artificial al Pămîntului au crescut enorm. Au crescut atît de mult, încît călătoria în Lună — visată de oameni de zeci și sute de ani — a devenit realizabilă. Într-adevăr, acum, după lansarea marelui satelit sovietic, numeroase somități științifice de pretutindeni și-au afirmat public convingerea că, peste scurtă vreme, echipa de savanți și ingineri condusă de acad. Leonid Sedov va putea trimite spre Lună prima rachetă de explorare, avînd pentru această întreprindere tot ce este necesar.

În același timp, cînd din Uniunea Sovietică țîșnea cea mai nouă stea, tot acolo, s-a petrecut un alt eveniment de seamă, înrudit cu primul. La Harkov, în Ucraina, s-au reunit eminentii astronomi, astrofizicieni și astrobotaniști din toate republicile sovietice, la Conferința pentru studiul condițiilor fizice existente pe Lună și pe planete. Iar în cadrul discuțiilor, un loc de seamă l-a ocupat problema: unde va „ateriza” prima rachetă în Lună? Mai bine zis, unde va aseleniza, căci vechiul verb „a ateriza” nu este potrivit decît pentru a indica așezarea unei nave aeriene pe Pămînt.

Unul dintre cele mai cunoscute și mai apreciate proiecte de explorare a Lunei este cel al tînrului savant Iuri Hlebețevici. Planul cuprinde în amănunt întreaga călătorie, prevăzînd pînă și locul aselenizării. Este vorba de o vastă întindere relativ netedă, încercuită de munți prăpăstioși și numită, din cauza forme sale rotunde, Cîrcul lui Ptolomeu, care este încadrat de Marea Liniștii, Oceanul Furtunilor, Marea Ploilor și Marea Seninătății, și se învecinează cu Cîrcul lui Hipparc (la NV) și Cîrcul lui Alfons (la S).

De ce s-a ales tocmai acest loc, atît de apropiat și mărginit la sud și la vest de Oceanul Furtunilor? Oare astronava nu va fi primejduită? Nu, nu există nici un motiv de îngrijorare, intrucît denumirea de ocean — căci de fapt avem de-a face cu un ocean fără nici o picătură de apă — este absolut convențională. De altfel toți acești termeni toponimici, ce amintesc mai mult de

Țara Basmelor, au fost hotărîți, de prin anul 1650, de astronomi care s-au dovedit a fi mai uegrabă pcești.

La Harkov au fost stabilite cîteva concuzii noi în legătură cu caracteristicile fizice ale reliefului selenar. Astfel, cele mai noi cercetări arată că temperatura variază — în cursul unei „zile”, egale cu aproximativ 30 de zile terestre — între 120° și -200°, nu -160° cum se credea și cum scrie în actualele manuale de astronomie.

Pînă acum, se considera că suprafața Lunei este acoperită de un strat foarte gros de praș, rezultat din depunerea continuă de pulbere cosmică și din pulverizarea rocilor supuse la alternațe brusce de temperatură. Într-o recentă declarație, prof. N. Barabașov — președintele Comisiei planetelor din Consiliul astronomic al Academiei de Științe a U.R.S.S. — a făcut cunoscută noua ipoteză, întemeiată pe ultimele date științifice obținute. Conform acestor date, o mare parte din suprafața Lunei este acoperită de un strat fîrm de cenușă vulcanică și produse de topire a rocilor. Aceasta este o consecință a nănteruptelor „ploi de stele”. Neîntînd frînați de atmosferă, ca pe Pămînt, meteoriții se ciocnesc violent de solul lunar. Ca urmare a șocului extrem de puternic, meteoriții se topesc, topind de asemenea partea din roca selenară cu care vin în contact. Așa dar, primejdia ca astronava să fie înghițită de masa pulverulentă de pe suprafața Lunei pare a fi îndepărtată.

Peste foarte puțină vreme, vom ști însă exact cum stau lucrurile la vecina noastră, înainte încă ca vreun pămîntean să pună piciorul acolo. Asta se va întîmpla atunci cînd din prima rachetă aselenizată în Cîrcul lui Ptolomeu (sau, poate, în alt loc, care va fi socotit și mai nimerit pentru această treabă) va ieși un robot ce va porni să exploreze împrejurimile și ne va descrie prin radio și televiziune, peisajul mort, lipsit de aer și apă, al Lunei. Nimeni nu știe desigur, încă ziua exactă cînd se va produce acest eveniment. Dar este în afara cricării îndoieli, că ea e apropiată.

După 4 octombrie 1957, aceasta va fi a doua dată capitală în istoria pătrunderii omului în Univers.

M. Andra

Mircea Fodoreanu

U.R.S.S. ANGLIA, R.F.G.

SE INTREC IN INDIA

Cotidianul englez „Times“ a publicat nu demult un articol al corespondentului său din Delhi, intitulat „Rivali întru ajutorare. Dezvoltarea industriei oțelului în India“. Reproducem — cu unele prescurtări — acest articol, apărut integral în revista sovietică „Ogoniok“.

La Bhilai, în India centrală, o sută de ingineri ruși conduc cu grijă părintească pe tinerii ingineri și muncitori indieni care asamblează și montează piese de oțel complicate, baterii de coacă și furnale înalte. La Rurkela, la 150 de mile spre răsărit, colegii lor din Germania de vest dirijează, ca niște agenți de circulație plini de calm și răbdare, șuvoaiele de indigeni îmbrăcați în haine pitorești, care poartă pe cap coșuri încărcate cu pământ amestecat cu ciment și cărămizi refractare. La Durgapur, în Bengal, o jumătate de duzină de antreprenori englezi se indelectinesc cu nivelarea terenului cu ajutorul unor buldozere uriașe, instalează conducte de apă, construiesc căi ferate de acces și temelii de beton armat.

Cu toate că în etapa actuală a construcției este greu să-ți închipui cum vor arăta aceste trei noi uzine metalurgice ale Indiei, totuși lucrările făcute până acum și ritmul în care ele înaintează demonstrează limpede că planurile guvernului indian, referitoare la creșterea de patru ori a producției de oțel până în anul 1961, capătă viață. Atât uzina de la Bhilai, cât și cea de la Rurkela, a căror construcție a început la sfârșitul anului 1955, vor da prima șarjă de fontă la finele lui 1958, iar oțel — cu câteva luni mai târziu. Uzina de la Durgapur va intra în funcțiune în 1959.

Când vor fi gata, fiecare din aceste trei uzine va avea o capacitate de producție de 700—800.000 de tone de laminat de oțel anual. Se prevede că treptat această cantitate să se dubleze. Pe fiecare șantier construcția uzinei merge mină în mină cu construcția unui orașel muncitoresc, pentru zece mii de familii.

Caracteristici naționale

Indienii nu permit, pe drept cuvânt, să se facă comparații nelalocul lor între cele trei șantiere rivale, care se datoresc, într-o oarecare măsură, interesului și generozității străinilor. Dar este inevitabil ca aceste șantiere să poarte, în unele privințe, pecetea diferitelor metode și caracteristici naționale. Cel dintâi dintre șantierele proiectate, cel de la Rurkela, are unele elemente de lux: străzi plantate cu copaci, case frumoase, voit deosebite una de alta prin proporțiile lor, centru comercial, spital și școală, toate aflate pe culmile acoperite de păduri ale Orissei și izolate de zgomotul și fumul uzinei printr-o perdea de coline.

În afară, însă, de aceste măsuri importante pentru asigurarea confortului domiciliilor, cei mai mulți dintre inginerii germani n-au experiența muncii în junglă și ineditul condițiilor în care lucrează trezește în ei un entuziasm romantic ce nu poate scăpa vizitatorului străin și care uneori îi enervează pe colegii lor indieni.

Și în timp ce șirurile nesfârșite de oameni, care poartă în coșuri materialele de construcție (șiruri numite în glumă de

localnici „bandă rulantă indiană pe capete“), se mișcă în et înaintea și înapoi, în ochii conducătorilor de lucrări germani surprinzi o uimire slab disimulată, că o uzină atât de mare se poate construi cu asemenea metode. Pe de altă parte unii dintre constructorii indieni, obișnuți cu aceste metode consideră că dacă ar exista o mai bună coordonare și un ritm mai accelerat, construcția ar avansa mai repede.

Neliniștile indienilor

Este, de asemenea, firesc ca indienii să manifeste oarecare neliniște pentru faptul că până acum la Rurkela a fost realizată doar o mică parte a construcției corpului uzinei. Fără îndoială că germanii, se descurcă în treaba începută și că atunci când temeliele vor fi gata, plăcile prefabricate vor fi și ele gata, rămânând doar să fie asamblate și montate. Inginerii germani sînt convinși că uzina va intra în funcțiune la termenul fixat, poate cu câteva săptămîni mai devreme sau mai târziu. Dar este indiscutabil și faptul că indienii, care n-au uitat evenimentele petrecute nu chiar așa de mult în Suez și care știu că în unele porturi se blochează materialele, ar fi mult mai liniștiți dacă, așa cum se întâmplă pe șantierul condus de ruși la Bhilai, ar exista de pe acum la fața locului 100.000 de tone de piese de construcție din oțel și armătură.

Promptitudinea și rapiditatea

cu care rușii au început livrarea echipamentului și a utilajului este, fără îndoială, o mare realizare. Celelalte două șantiere folosesc portul alit de aglomerat al Calcuttei, pe cînd rușii au ales portul mai mic de la Visakhapatnam, pe care l-au utilizat special în acest scop. Una dintre caracteristicile principale ale șantierului de la Bhilai este depozitul uriaș de piese și panouri prefabricate, vopsite în roșu, care așteaptă doar să fie montate. Faptul acesta permite ca îndată ce temelia este gata, să poată începe montarea clădirii respective. Dintre toate cele trei șantiere, doar acela de la Bhilai bucură acum ochiul cu priveliștea furnalelor înalte, a halelor spațioase. Și cu toate că este greu să apreciezi în ce măsură această construcție, realizată de ruși în faze succesive, a întrecut-o pe cea de la Rurkela — cu o evoluție mai sistematică — totuși șantierul de la Bhilai a produs o impresie puternică asupra opiniei publice indiene.

Situat pe o cîmpie prăfuită și monotona, Bhilaiul de azi este unanim recunoscut ca produsul unei munci de înaltă calificare. Pentru inginerii ruși, veterani ai Uralului și Siberiei, condițiile de lucru în India centrală sînt foarte obișnuite — dacă nu se ține seamă de diferențele de climă. Sistemul ordinei succesive a lucrărilor este strict respectat. În orașelul muncitoresc au fost construite până acum numai casele cele mai mici, cu care trebuie să se mulțumească în momentul de față — în pofida tradițiilor indiene — conducătorii și specialiștii de toate rangurile. Iar amănunte ca străzi asfaltate, plantații de copaci și ronduri de flori trebuie să aștepte până vor fi rezolvate sarcini mult mai importante și mai complexe.

Diviziunea muncii

După câteva experiențe și greșeli inerente începutului, pe șantierul de la Bhilai s-a sta-

S. Ciulik

„Lină ruli“

bilit o înțelegere după care conducerea directă a brațelor de muncă o au inginerii indieni, iar rușii supraveghează mersul operațiilor de construcție. Pînă în clipa de față sistemul acesta funcționează ireproșabil. Rușii nu mai pierd timpul ocupîndu-se cu problemele complexe ale unei organizări a muncii necunoscută lor, iar tinerii indieni — dintre care mulți abia au implinit 20 de ani și s-au întors de curînd din Uniunea Sovietică după o specializare de șase luni — au acceptat cu încintare responsabilitatea incredintată. Chiar și muncitorii necalificați au fost cuprinși de această febrilitate generală, și cu toate că nu există nici un fel de „normă“, ei lucrează nu cu obișnuita moliciune orientală, ci mult mai repede.

Relațiile personale între oaspeți și gazde sînt dintre cele mai bune, iar complicațiile politice — inexistente. Ai mai multe șanse, de pildă, să vezi

drapelul roșu pe o plantație de ceai oarecare din Bengal decît pe șantierul de la Bhilai.

Necunoașterea limbii este deocamdată o piedică în apropierea și mai mare dintre constructorii ruși și cei indieni. De aceea, în timpul liber, rușii preferă să se retragă în barăcile lor severe, amenajate după sistemul spartan unde joacă biliard și ascultă semnalele, voalate de distanță, ale postului de radio Moscova. Ei nu ascund că vor fi bucuroși să se întoarcă acasă cînd lucrările vor fi gata. Purtarea lor poate sluji ca model de colaborare pentru toți străinii angajați în operații similare în India. Dacă se ține seama de acordul recent, potrivit căruia cu ajutorul rușilor se vor mai construi în India încă cinci întreprinderi, se poate spune că antreprenorii și furnizorii occidentali s-au trezit în fața perspectivei unei concurențe grele, pentru un mare număr de ani.

INTERVIU CU

REPREZENTANTUL FIRMEI KRUPP

Dl. Bertold Beitz, delegat general al firmei „Krupp“, a terminat recent convorbirile purtate la Moscova cu reprezentanții ai societății „Tehnoimport“ și ai altor organizații comerciale sovietice. Înainte de a se înapoia în patrie, dl. Beitz a declarat reprezentanților presei că este mulțumit de călătoria făcută și de rezultatele negocierilor duse.

Răspunzînd unor întrebări dl. Beitz a spus printre altele:

SINTEM DE ACORD CU DL. HRUȘCIOV

— Cercurile de afaceri cu răspundere din Republica Federală Germană au manifestat un viu interes față de recenta declarație a lui N. Hrușciiov, în care se exprima dorința de a dezvolta comerțul și legăturile de afaceri între Uniunea Sovietică și Republica Federală Germană.

În ziua sosirii mele la Moscova, în cursul unei întrevederi pe care am avut-o la Kremlin cu A. Mikoian, i-am spus că firma noastră este de acord cu opinia d-lui Hrușciiov. Sintem de părere că extinderea cooperării între țările noastre va fi avantajoasă pentru ambele părți.

ACEASTA-I PRIMA MEA CALĂTORIE ÎN U.R.S.S., DAR NU ȘI ULTIMA

— Am petrecut aici o săptămînă foarte încărcată căci, pe lângă convorbirile de afaceri, vroiam să cunosc viața unei țări foarte ciudate, noi pentru mine. Aceasta este prima mea călătorie în Uniunea Sovietică și sper că nu va fi ultima.

Odată ajuns acasă, îmi voi împărtăși impresiile prin radio, televiziune și ziare. Există însă un lucru pe care-l pot spune de pe acum. Am fost impresionat de atitudinea prietenească a sovieticilor, de felul lor de a fi deschis și sincer. Am călătorit mult prin lume și am fost plăcut surprins de libertatea de deplasare care există la dv.

ADMIR PROGRESUL TEHNIC AL U.R.S.S.

— Din tot ce am văzut la Moscova, ceea ce m-a impresionat mai mult este

Expoziția industrială. Prezentarea originală și inteligentă a obiectelor expuse îngăduie vizitatorilor să vadă și să aprecieze esențialul: progresul tehnic încoronat de remarcabili sputnici. Expoziția industrială nu este o reclamă, ci o adevărată școală.

BILANȚUL CONVORBIRILOR DE AFACERI

— În ce privește negocierile mele, scopul lor esențial era de a restabili legăturile pe care firma noastră le-a întretinut din îndelungați ani cu multe organizații comerciale sovietice și care au fost întrerupte de război.

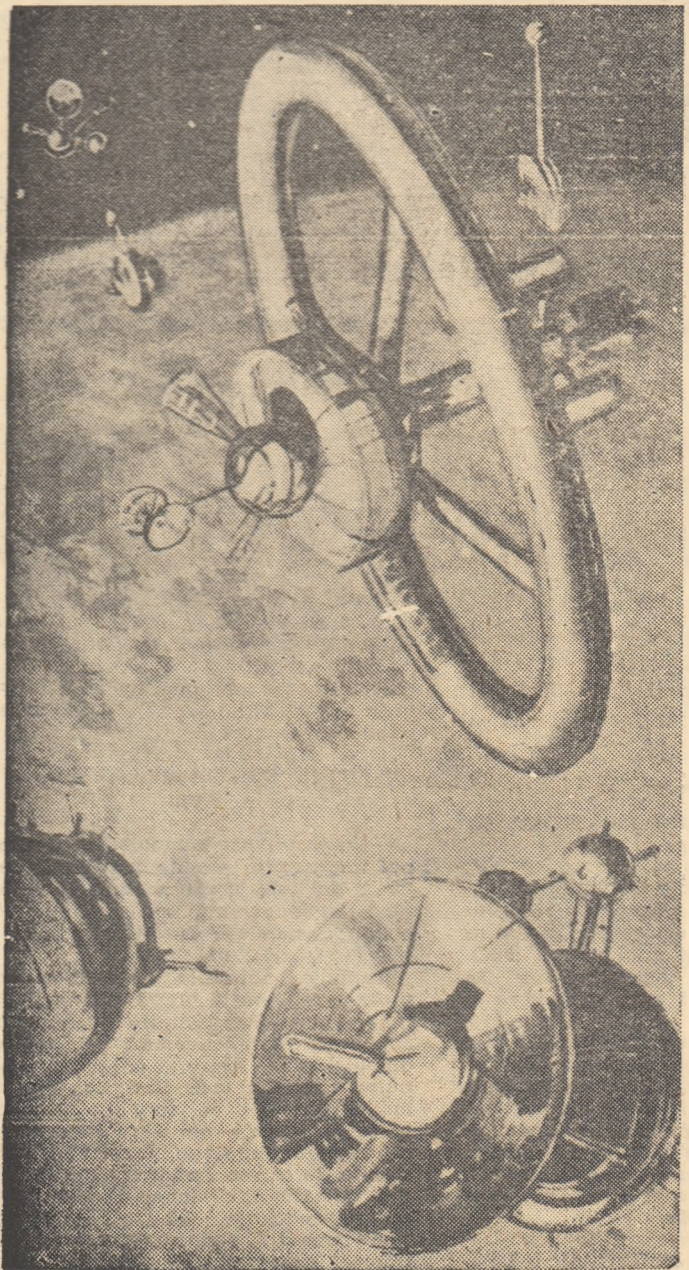
Dorim o cooperare durabilă și reciproc avantajoasă. După părerea noastră, aceasta este singura bază pe care se poate dezvolta comerțul, în interesul ambelor părți. Am vrut să știu ce ne va putea livra Uniunea Sovietică pentru o lungă perioadă de timp. Reprezentanții sovietici cu care am discutat mi-au cerut informații analoge. Firma noastră ține seama de marea importanță atribuită la ora actuală, în Uniunea Sovietică, dezvoltării industriei chimice. Am și îndeplinit acordul pentru livrarea de echipament necesar unei uzine de fibre artificiale. Ultimele noastre întrevederi au avut ca obiect livrări de echipament pentru alte întreprinderi.

Savanții sovietici ne spun:

CUM SE VA TRĂI ÎN ANUL 2000

Anul din urmă au marcat așteptările realizării strălucite ale științei și tehnicii sovietice încălțându-și și cei mai sceptici comentatori din occident au fost nevoiți să recunoască în cele din urmă poziția de avangardă a cercetătorilor primei țări socialiste. Centralele atomice, mașinile avioane cu reacție, sateliții artificiali, spargătorul de

gheață atomic și celelalte creații ale savanților din U.R.S.S. au venit să confirme, rînd pe rînd, superioritatea științei socialiste. În sute de institute și laboratoare de pe întinsul Uniunii Sovietice, munca îndrăznească de cercetare nu încetează nici o clipă înăuntru și în afară de realizări,

Proiect de stațiune interplanetară la 1670 km. altitudine.

Aici, în aceste luminoase focare de creație, viitorul se făurește astăzi. Și, în mințile savanților, pinzele necunoscutului de mâine se destramă treptat, dezvăluind o lume nebănuită de minuni adevărate.

Dominația materialelor plastice

Sînt prea numeroase proiectele de viitor ale savanților sovietici pentru a le putea cuprinde într-o singură și sumară prezentare. Ne vom mulțumi, deci, să consemnăm aici numai câteva dintre cele mai noi și mai interesante proiecte, menite să-și vadă împlinirea practică într-un timp relativ scurt.

Recenta Hotărîre a C.C. al P.C.U.S. cu privire la accelerarea și dezvoltarea continuă a industriei chimice și, îndeosebi, a industriei materialelor sintetice, este în strînsă legătură cu uriașa importanță a acestor materiale. În această privință, acad. V. Spișin este de părere că, în viitor, masele plastice organice vor rivaliza cu succes cu betonul și sticla ca materiale de construcție și că edificiile întregi vor fi construite cu ajutorul lor. La rîndul său, acad. A. N. Nesmeianov, președintele Academiei de Științe a U.R.S.S., scrie următoarele: „Se poate afirma cu certitudine că oamenii secolului viitor vor purta numai haine din țesături artificiale, încălțăminte din piele artificială și blănuri din materiale sintetice”.

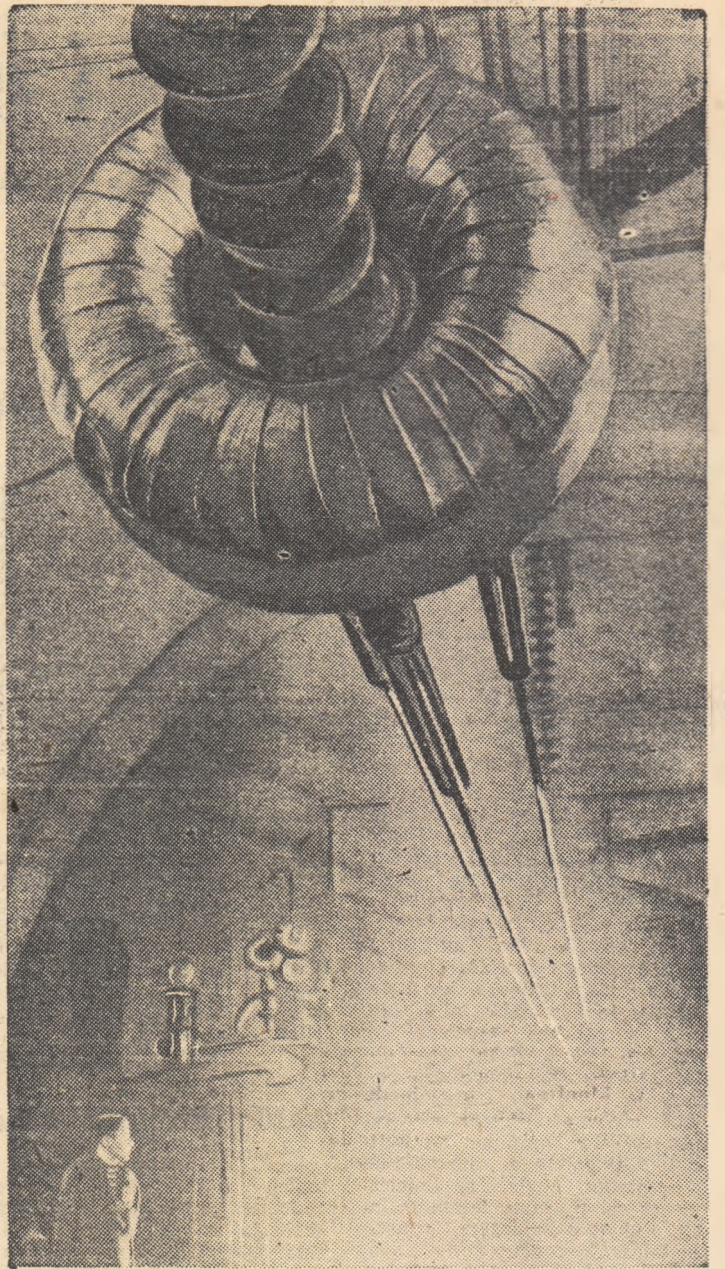
Orașele în care se vor înălța edificiile plastice și în care vor trăi oamenii îmbrăcați în plastic nu vor mai semăna cu cele de astăzi. Coșurile fumiginde și nesănătoase ale uzinelor vor fi dispărut cu desăvîrșire prin înmulțirea centralelor atomice și a hidrocentralelor iar străzile, pavate cu noi combinații de materiale rezistente, nu vor mai necesita reparații decît o dată la o sută de ani. La rîndul lor, mașinile și elicopterele vor fi acționate de către tipuri noi de acumulate de mică greutate, dar cu o mare putere, la care lucrează în prezent electrochimistii, și care vor înlocui motoarele cu ardere internă.

Locuința anului 2000

Să ne oprim însă o clipă și să vizităm o casă a anului 2000, așa cum a conceput-o I. Ritov. Construită din material plastic, această construcție este înfîntat mai ușoară decît clădirile obișnuite. Ușa se deschide automat în fața noastră și printr-un mic vestibul intrăm într-o cameră spațioasă. O lumină blîndă, difuză, pătrunde direct prin peretele de sticlă acoperită cu poliesteri. Mobila, variată și bogată, își dă o impresie de masivitate deosebită. Dar pentru a mișca biblioteca, îți ajung două degete: și ea este tot din plastic! Apăsînd pe un miner, peretele netransparent se deplasează încet spre mijlocul încăperii și o transformă în două camere diferite. Și asta nu e încă tot: o nouă apăsare pe miner și a treia cameră este gata! Încălzirea locuinței se face cu ajutorul unor plăci speciale așezate pe acoperiș, care înmagazinează căldura solară și o difuzează apoi în toate încăperile, iar montarea construcției pe o fundație specială permite mutarea casei în numai câteva ore la o distanță de kilometri. În ceea ce privește bucătăria, o serie de instalații electrice și de butoane de comandă perfect armonizate asigură efectuarea rapidă, curată și fără efort a tuturor treburilor zilnice. Și, la nevoie, un mic creier electronic poate înlocui chiar și cunoștințele culinare ale gospodinei. Hotărît lucru, totul pare fermecat în această casă de basm — totul afară de proiectul ei, care se desăvîrșește în prezent.

„Telebibliotecă”

Un alt savant sovietic — dr. L. Gutenmaher — este preocupat de problema dezvoltării și folosirii în practică a unei așa numite „memorii mecanico-electronice”, care să poată păstra informațiile și să le reproducă pe baza principiului asociației de idei. O asemenea mașină va fi în viitor „telebibliotecă”, care va permite unor numeroși abonați să folosească concomi-

Intr-un laborator de înaltă tensiune

tent „depozitele ei de cărți” direct de acasă sau de la locul de muncă. Formind pe o claviatură specială denumită cărți, „telectitorul” va obține aproape instantaneu imaginea paginilor acestei cărți pe ecranul de televiziune, sau va asculta conținutul lor.

Pe lângă o vastă „memorie”, mașinile de tip nou vor fi înzestrate cu dispozitive corespunzătoare de „soluționat”. Aceste dispozitive vor putea reproduce de asemenea și anumite procese logice reprezentînd soluția problemei ce cuprinde întrebarea la care se răspunde indirect pe baza informațiilor acumulate de „memoria mecanică”. Folosirea unei asemenea mașini electronice va duce la schimbarea radicală a tuturor formelor de muncă intelectuală și la posibilitatea folosirii de către oricare cercetător a tuturor rezervelor de cunoștințe acumulate de omenire în toate domeniile științei și tehnicii.

Un sistem mondial de televiziune

Datorită sateliților artificiali permanenți vor dispărea limitele actuale impuse difuzării programelor de televiziune la mare distanță. Stațiile de retransmisie instalate pe satelit vor permite recepționarea tuturor emisiunilor, indiferent de distanță pînă la postul emițător. În același timp însă, după cum arată M. Jabotinski, specialist în domeniul științelor fizico-matematice, cu ajutorul generatoarelor și amplificatoarelor moleculare instalate pe sateliții care se mișcă pe orbite diferite, se va putea cerea amănunțit Universul, obținînd imaginile respective pe Pămînt și va lua naștere un nou domeniu al tehnicii, „radioviziunea” directă. Aparatura radioviziunii va permite să se obțină în timpul nopții și pe ceață, imagini mult mai clare decît cele vizionate pe ecranele radiolocatoarelor.

Minunile secolului

După părerea acad. D. I. Șcerbakov, principalele sarcini ale geografilor și geologilor de mâine vor fi întocmirea hărților

exacte ale fundului mărilor și oceanelor și cercetarea în adîncime a scoarței pămîntului, pînă la 20—30 km. Ambele aceste probleme preocupă de pe acum pe numeroși cercetători și formează chiar obiectul unor lucrări ale savanților sovietici în cadrul Anului Geofizic Internațional.

Navele cu aripi — asemănătoare primului vas de acest fel lansat anul trecut pe Volga — vor brăzda în viitor mările cu viteze mult mărite și fără nici un fel de tango. Totodată, afirmă V. V. Zvenkov, navigația submarină se va răspîndi considerabil și multe transatlantice vor circula sub apă.

Focul va înlocui definitiv munca subterană a minerilor din industria carboniferă, datorită înmulțirii stațiilor de gazeificare subterană. Prima stație de gazeificare subterană a fost înființată în 1957 în regiunea Moscovei, cu rezultate excelente. După cum se știe, acest procedeu revoluționar perfecționat de savanții sovietici transformă cărbunul subteran, prin ardere, în gaze combustibile, care sînt aduse la suprafață valorificate pe loc.

Rachete ioniene, care sînt transportate pe astronauți spre alte sisteme solare; ceasuri radiofonice care se autoreglează după un post de radio special; nori de gaze luminescente, generate în ionosferă, care vor lumina în timpul nopții marile orașe; vehicule ce se vor deplasa la 1—2 metri deasupra solului datorită unor electromagneți ale căror cîmpuri vor interacționa cu cîmpurile electromagnetice ale curenților turbionari generați în pămînt; linii de transport de energie electrică cu o tensiune de peste 1 milion de volți; fluxul și refluxul domesticele și puse în slujba omului — lista proiectelor de viitor ale savanților sovietici este fără de sfîrșit. În fiecare zi, voluminosul dosar crește cu alte propuneri, cu alte planuri. Și pe măsură ce proiectele noi sînt catalogate, în așteptarea execuției lor, altele mai vechi prind viață, transformîndu-se în „minunile” secolului XX.

C. Vlad

Dacă în materie de știință și tehnică sovieticii au surprins total occidentul, care se legăna într-o dulce iluzie de superioritate inchipuită, în materie de artă — teatru, muzică, balet — se știa de mult că interpretii sovietici se situează cu brio pe primele locuri din lume. Nimic surprinzător, deci, în aplauzele frenetice pe care le culeg cu regularitate artiștii M.H.A.T.-ului, Balșoi-ului sau marii virtuozii ai pianului, violinei și violoncelului în lungile lor turnee peste hotare.

Și totuși, de la un an la altul aceste succese cresc și mai puternic, treapta pe care o ating dovedindu-se o culme nemaiaținsă de nimeni niciodată.

Așa stau lucrurile în vara aceasta, care se înscrie de acum ca o stagiune a triumfului artei interpretative sovietice pe cele mai mari scene ale lumii.

Noua serie de succese răsunătoare a fost deschisă de Ansamblul de Stat de dansuri populare de sub conducerea artistului poporului Igor Moiseev, atât de bine cunoscut și apreciat de publicul românesc. De data aceasta, artiștii celebrului ansamblu coregrafic sovietic s-au prezentat pentru prima oară în fața publicului american. La începutul lunii mai, după 21 de spectacole date la San Francisco, Chicago, Los Angeles, New York și Detroit, în fața a zeci de mii de spectatori, presa din S.U.A. a putut afirma pe drept cuvânt că dansatorii lui Moiseev au cucerit America. În mai, ansamblul a trecut în Canada. La Toronto și Montreal, în săli de câte 12.000 și 7.000 de locuri, pline până la refuz, ambasadorii dansului popular din cele 15 republici sovietice au dovedit că pot ridica măiestria și fantezia coregrafiei folclorice la perfecția baletului clasic, sau, cum se exprimă ziarul canadian „Globe and Mail” — „până la o treaptă neobișnuită de virtuozitate și incantare”.

După turneul din Canada Ansamblul Moiseev a revenit în S.U.A. dând alte spectacole triumfale la Cleveland, Philadelphia, Boston și Washington. Turneul se încheie săptămâna aceasta cu 4 spectacole la New York, în uriașa sală Madison Square Garden, unde încap peste 12.000 de spectatori.

„Londra s-a îndrăgostit de actorii sovietici”

De la 16 mai se desfășoară cu un succes fără precedent în istoria teatrului britanic turneul în Anglia al colectivului renumitului Teatru Academic de Artă din Moscova — M.H.A.T. Repertoriul prezentat de artiștii moscoviți în fața publicului londonez cuprinde 3 piese de Cehov și o piesă sovietică: „Bătrânele zburcinate” de L. Rahmanov. Mii de englezi, ca și numeroși spectatori veniți de pe continent (printre care se afla și marele Charlie Chaplin) au răsplătit cu ovații furtunoase, seară de seară, pe interpretii sovietici. Presa, critica teatrală, regizorii și artiștii englezi și-au cheltuit cu dărnicie entuzasmul, aducând elogiile pline de admirație artiștilor de la M.H.A.T.

După debutul cu prima piesă din repertoriul cehovian, ziarul „Times” a publicat o cronică teatrală intitulată „O fascinantă „Livadă cu vișini”. A doua zi, după cel de al doilea spectacol cu o piesă de Cehov, același ziar scria în cronică intitulată „Un caleidoscop strălucitor în stilul cehovian”: „Se spune că „Trei surori” este cea mai frumoasă din piesele lui Cehov. Prezentarea ei de către Teatrul de Artă din Moscova pe scena Teatrului Saddle's Wells confirmă acest lucru în mod îndesabil”.

Ziarul „Daily Telegraph and Morning Post”, într-un articol intitulat „Admirabilul Teatru de Artă din Moscova”, subliniază — ca de altfel întreaga presă britanică — omogenitatea perfectă a ansamblului, căruia îi conferă calificativul excelent. „Am fost din nou fermecați de actorii sovietici — scrie criticul său teatral, Darlington. „News Chronicle” scrie

Triumful artei sovietice în Occident

că aceasta este „cea mai perfectă realizare a minunatei piese a lui Cehov”, iar „Daily Express”, care numește M.H.A.T.-ul trupa moscovită de artiști-minune, scrie că „ei sînt perfecți pînă la cea din urmă replică”.

Simplitatea, sinceritatea, naturalitatea uimitoare — iată ce caracterizează, după părerea ziarelor londoneze, stilul actorilor Teatrului de Artă din Moscova. Toate zărele aduc elogiul unor interpreți desăvîșiți ai teatrului cehovian, ca Alla Tarasova, Kira Ivanova, Margareta Lurieva și Raisa Maximova, ca Vasili Orlov, Alexei Gribov, Pavel Masalski și mulți alții.

cepțional în viața teatrală a Angliei. „Aceste spectacole — continuă Vera Lindsay — ne-au dovedit o dată mai mult că însușirea principală a teatrului veritabil este năzuința spre adevăr”.

Deși turneul M.H.A.T.-ului nu s-a încheiat încă, putem socoti ca o concluzie aprecierile pe care le făcea „Times” în articolul intitulat „Lecțiile Teatrului de Artă”: „Impresia pe care o produce acest ansamblu în fiecare seară este că întimplările de pe scenă se petrec de fiecare dată pentru prima oară, că viața sufletească a personajelor prinde contur sub ochii noștri. Luați în

engleză cu prilejul actualului turneu al M.H.A.T.-ului în Anglia ar constitui cel mai frumos album omagial închinat unor inegalabili artiști, continuatori ai celei mai glorioase tradiții teatrale a evului modern.

Baletul sovietic cucerește Parisul

Parisul, în care au strălucit înainte de primul război mondial și în perioada următoare câteva din stelele de mărimea întâia ale baletului rus, Parisul lui Diaghilev și al lui Nișinski a așteptat cu explicabil interes pe reprezentanții bale-

va, Iurii Jdanov, Richter, Konratiey, Hoblov, în fruntea unui mare colectiv al Balșoi-ului au cucerit din nou Parisul. Din primele zile ale lunii iunie, reprezentațiile date de baletul sovietic pe scena Operei din capitala Franței s-au înscris ca cel mai mare eveniment artistic al anului. Programul prezentat la Paris cuprinde baletele „Romeo și Julieta” de Prokofiev, „Giselle” de Adam, „Lacul lebedelor” de Ceaikovski și „Mirandolina” de compozitorul sovietic Vasilenko.

Marea revelație a balerinilor moscoviți a fost desigur baletul „Romeo și Julieta”, pe care publicul îl cunoștea și din filmul în care apare aceeași neîntrecută Ulanova. Criticii muzicali ai ziarelor pariziene mărturisesc că în fața jocului acestei dansatoare de clasa mării Pavlova superlativale se dovedesc insuficiente pentru o apreciere apropiată de realitate. „Tehnică Ulanovei — scrie ziarul „Le Parisien libéré” — este mai uimitoare decît ne-am fi putut aștepta. Ea este cu adevărat un fenomen. Este imposibil să-ți desprinzi privirea de pe ea. Niciodată Julieta n-a fost atât de plină de pasiune, tragism și emoție”. Ziare ca „L'Aurore”, „Le Monde” etc. subliniază de asemenea fenomenala creație a Ulanovei în Julieta, nu fără a menționa că ceea ce caracterizează întregul spectacol este uimitoarea omogenitate și perfecție în mișcări a ansamblului sovietic.

Cunoscutul critic muzical Emile Vuillermoz scrie în ziarul „Paris Presse l'Intransigeant” că „trupa moscovită a oferit o reprezentație nobilă și grandioasă, admirabil pusă la punct, cu grupuri și evoluții de mare minunat de bine conduse. Tehnica lor — continuă Vuillermoz — este mai puțin acrobatică și mai puțin sportivă ca aceea a coranților anglo-americane care au creat la noi un snobism destul de supărător. N-am avea de ce să-l repetăm, în prezența unei stele ca Galina Ulanova, care nu execută nici un tour de force, ci ne face să admirăm într-un stil inepescabil o grație, o agilitate și, ceea ce am putea numi o sensibilitate trupezască de o elevație irezistibilă”. În încheiere, criticul francez arată că nu poate sublinia îndeajuns meritele deosebite ale unor soliști ca Levașev, Richter și Ivanov, ca și ale numeroșilor artiști care susțin acest spectacol minunat.

Succesul baletului lui Prokofiev s-a repetat cu ecou similar și la reprezentațiile următoare cu baletele lui Ceaikovski, Adam etc.

La sfîrșitul acestei luni, trupa Balșoi-ului va pleca în Belgia, unde va da o serie de reprezentații atât în incinta Expoziției mondiale, cît și pe scena Teatrului regal La Monnaie. Din Belgia, balerini sovietici vor trece în R. F. Germană pentru a da reprezentații la München și Hamburg și vor reveni apoi la Bruxelles pentru a-și da concursul între 11-15 august la programele muzicale organizate cu prilejul „Zilelor naționale ale U.R.S.S.”, în cadrul Expoziției mondiale. Acesta va fi cel mai lung turneu peste hotare al celebrului „Teatru Mare” din Moscova. Cel mai lung și, totodată, cel mai glorios.

Spațiul limitat al acestei treceri în revistă a celor mai recente manifestări ale artei interpretative sovietice în occident nu ne îngăduie să ne oprim și asupra succesorilor la fel de remarcabile obținute de muzicieni renumiți ca Șostakovici, Oistrach, Leonid Kogan, la Paris și Bruxelles, de Ansamblul de cîntece și dansuri al Armatei Sovietice la Bruxelles, de Trio-ul Oistrach-Knuev (Ki. Oborin la Londra, de dirijorul Kiril Kondrașin în S.U.A. și de alți reprezentanți de vază ai artei interpretative sovietice în diferite țări.

Succesele lor strălucite sînt tot atîtea contribuții de neoprețuit la apropierea între popoare.

V. Dascălu

Artiste ale Operei pariziene pe străzile Moscovei

„Londra s-a îndrăgostit de actorii sovietici” — subliniază Cecile Willson, criticul teatral al ziarului „Daily Mail”, adăugind: „Nu voi uita niciodată glasul muzical al actorilor, mișcările și gesturile lor pline de grație și poezie. Ne-au cucerit pe toți, cu toate că nu cunoaștem limba rusă”.

Vera Lindsay, criticul teatral al ziarului „Manchester Guardian”, scrie că spectacolul cu „Unchiul Vanea” alături de spectacolele precedente cu „Livada cu vișini” și „Trei surori” constituie un eveniment ex-

dividual, avem și noi actori tot atât de buni ca și actorii trupei care ne vizitează, dar extrem de rar se întîmplă ca un ansamblu englez, oricît de darnic ar fi înzestrat cu talente deosebite, să realizeze ceva asemănător cu coeziunea și spontaneitatea echipei teatrale care joacă acum la Saddle's Wells”.

Nu putem, firește, reproduce decît foarte sumar părerile exprimate de ziare de mare prestigiu și de critici cu autoritate. Desigur că o colecție completă a celor ce s-au scris în presa

sovietic, continuatorii marii școli de balet, care se apropie de bicentenar, din Moscova. În 1956 o mare parte a colectivului de balet al Teatrului Mare în frunte cu celebra Galina Ulanova a dat câteva spectacole la Londra. A fost prima reluare de contact a baletului moscovit cu occidentul. Anul trecut, Balșoi-ul a vizitat Japonia, prezentînd spectacole cu concursul altei protagoniste vestite a baletului sovietic, Olga Lepeșinskaia.

De curînd, Ulanova, Lepeșinskaia, Strucikova, Timofee-

O INSULĂ ÎN LARGUL LACULUI BAIKAL

Un neam deosebit de siberieni populează insula Olhon: oameni cu fețe oacheze, bătute de vânt. Insula singuratică, pierdută între cer și apă, ca o corabică răătăcită, a amorțit în imbrățișarea de gheață a Baikalului. Tot anul — de la primele pînă la ultimele zile — Olhon este bîntuit de vînturi pătrunzătoare, dezlănțuite, pe care locuitorii insulei le înfruntă deschis. Ei n-au timp să-și ascundă nasul în blana moale și călduroasă: cea mai mare parte a vieții și-o petrec pe lac. Dar cu toate că-i mereu în preajma apei, olhoneanul nu știe să înoate. Baikalul este răscolit de curenți reci și iarna și vara, și în apa de gheață nu te încumeeți să te afunzi. Oricînd l-ai întreba, olhoneanul îți poate spune cu precizie ce adîncime are prăpastia de apă de sub barca lui și-ți indică locul — la numai cîteva zeci de kilometri de țarm — unde nici un năvod nu ajunge să atingă fundul. Baikalul este cel mai adînc lac din lume. Și cu toate acestea, încotoșmănat în pufoaică și pislari, olhoneanul se avîntă în larg, departe de casă, își aruncă năvoadele și înfruntă furtunile dezlănțuite de bătrînul Baikal, veșnic nemulțumit și năzuos.

Deși locuitor al Siberiei, olhoneanul aproape că nu vede zăpada: vîntul o spulberă de pe insulă, așa că pînă și în toiu iernii dîmbarile dezgolate, mobilele de nisip și pilcurile singuratică de pini apar înveșmîntate în culoarea lor naturală, galben-roșcată și verzuie. În schimb, gheața o cunoaște bine; ea este aceea care de cu toamnă leagă insula de uscat. Olhoneanul știe că stăpînitorul absolut al întinderilor de gheață este vîntul; vîntul care descoperă orice „gaură“ în apă și îngrămădește acolo valurile scăpate din chingile atît de strînse. Sub crusta groasă Baikalul fierbe și spumegă pînă reușește să desfacă gheața. Și atunci să te păzești!

A fost o întîmplare dintr-asta, în iarnă, la Hujir, principala așezare de pescari de pe insulă, construită din temelii pînă la acoperiș din lemn de pin. La Hujir locuiesc cei mai mulți dintre pescarii olhonenii, aici învață copiii lor, de aici iau căile întregii lumii vestitele butoaie pentru conserve de pește. În toiu iernii oamenii s-au trezit pe neașteptate cu o adevărată zi de primăvară. De fapt, ce fel de primăvară mai era și aceea, cu un ger de minus zece grade! Totuși, soarele strălucea și așteptai parcă să vezi picurii argintii prelingîndu-se de pe colnițele de gheață de la streșini. Furios de întîmplarea asta nemaipomenită, a pornit atunci la treabă vîntul. El a desprins o bucată uriașă de gheață din Marea Mică (limba îngustă a Baikalului dintre continent și insulă, unde pescuiesc iarna olhonenii) și a împins-o înspre larg. Trosnind înfundat, gheața a început să crape. Pînă să bage de seamă cei cincizeci-șaizeci de oameni care pescuiau, primejdia s-a apropiat de ei. Au reușit să se salveze toți, dar au prăpădit cai, năvoade și toată munca lor aspră, neînchipuit de grea, de o zi.

Întîmplarea a fost dată uitării. Pescarii olhonenii n-au timp de pierdut și nici obiceiul de a se lăsa pradă disperării, de a blestema soarta și marea; ei se apucă iar de lucru. Ceas după ceas, în ger și în vînt, olhoneanul își afundă mîinile crăpate și înroșite în apa care împunge cu milioane de ace nevăzute. Și dacă scoate plasele goale, mai mărește ochiul de gheață, pune altă nadă și își afundă iar mîinile, așteptînd cu răbdare să se îngreuneze năvodul.

Peste oamenii aceștia dirzi și aspri, mai mare este un bărbat înalt, cu fața suptă și glasul potolit. El cercetează cu luare aminte crăpăturile, el supraveghea-

ză pescarii cînd aleg și afundă năvoadele în apă, el lunecă neuzit cu patinele pe gheața verzuză și străvezie ca sticla, prin care poți să privești la o adîncime de 40 de kilometri. De pescuit, de cîștigul pescarilor, de accidente răspunde el, Pavel Ivanovici Belozertev. De trei decenii actualul șef al pescarilor scormonește fundul Baikalului cu năvoadele. Și cu toate acestea, în afară de o experiență atît de îndelungată, cel care ajunge șef al pescarilor olhonenii trebuie să mai aibă un simț deosebit al apei, al oamenilor. Despre Belozertev se spune că știe să citească în sufletul fiecărui pescar și știe să vadă „marea slăvită“ — Baikalul — pînă la fund. Și oamenii aspri, mohoriți de pe Olhon, se încred în omul acesta și-l numesc simplu și din inimă — tată.

Iar fiii ce olhonenii să tot ai: oameni puternici, rezistenți, perseverenți. Ne-a plăcut cum vorbesc despre ei înșiși, scurt, laconic: m-am născut pe Baikal, am învățat pe Baikal, muncesc pe Baikal.

„Ne luăm rămas bun de la pescarii care-și petrec toată ziua pe gheață, și ne îndreptăm spre Hujir.

Aici toamai a sosit de pe continent mașina poștei. Ea a adus corespondență, ziare proaspete, de acum trei zile. Nu vă mirați, tovarăși din regiunile centrale. Ziarele de trei zile sînt proaspete la Olhon. De multe ori iarna, cînd vîntul nu îngăduie nici avioanelor să se apropie, oamenii primesc poșta cu întîrziere de o săptămînă, ba poate și mai mult... În micul port al așezării domnește un permanent du-te-vino de camioane, cisterne de benzină, autofurgoane. Ele aduc pescuitorii proaspăt, transportă la Irkutsk lăzi și butoaie cu pește, cară de pe continent alimente, combustibil, furaje.

„Iar la celălalt capăt al Hujirului dulgherii au bătut ultimul cui pe acoperișul unei case noi. Constructorii au plecat. Zgomotul s-a potolit și în locul lui s-a așternut o tăcere fără margini, ca și cerul de un albastru orbitor. O casă nouă s-a ivit pe strada nouă ce poartă numele academicianului Obrucev. În

In zori...

această clădire luminoasă, se va muta în curînd școala. Cea veche nu-i mai încapă pe elevii deveniți din ce în ce mai numeroși. În lăzi speciale elevii din Hujir au adunat unelte de pescuit din cremene, răzătoare pentru curățat solzii, cutite, plumbi de undiță, pești pentru nadă — toate uneltele ale primilor olhonenii, datînd din epoca de piatră. Aceste descoperiri au fost făcute de școlarii din Hujir, care au efectuat săpături sub conducerea profesorului de geografie Nikolai Mihailovici Reveakin. Muzeul — ca și școala — poartă numele lui Obrucev. Nu întîmplător numele acesta este atît de frecvent aici. În decembrie 1956 elevii din Hujir au primit o scrisoare de la

Moscova. Academicianul Obrucev le descria călătoria făcută de el în insula Olhon în 1889, se interesa de viața insularilor, îi îndemna pe elevii să cerceteze trecutul țîntului lor cu ajutorul săpăturilor. De atunci între Moscova și Olhon a început un schimb intens de scrisori, curmat de moartea savantului. Și iată rezultatul atenției pe care marele dispărut a acordat-o prietenilor lui necunoscuți din insula îndepărtată: o cameră plină cu tot felul de colecții prețioase, adevărată istorie scrisă în piatră a trecutului. Indicațiile academicianului Obrucev sînt respectate cu sfințenie, iar școlarii din diferite puncte ale Uniunii Sovietice fac cunoștință cu Baikalul datorită muncii neobosite a colegilor lor olhonenii.

Vizita noastră la școala din Hujir a coincis cu o veste bună primită de la Irkutsk de profesorul Nikolai Mihailovici Reveakin: acest arheolog entuziast, care efectuează săpăturile numai cu ajutorul elevilor și care a descoperit de curînd cel mai vechi mormînt dintre cele știute pînă acum în țîntul Baikalului, a fost recent primit ca membru al filialei din Siberia răsăriteană a societății de geografie.

„Iată și alte însemnări făcute de noi pe insula Olhon:

S-a născut cel mai tînar locuitor al insulei... Fetite și băieți, purtînd pe paltoane insigne de timuriști, i-au adus bătrînei pensionare Ana Petrovna Baianova apă din Baikal... Telegrafistii au primit o radiogramă prin care li se anunță de la un punct de pescuit din larg că tînarul Ivan Melnikov a plecat cu patinele spre insulă. Ca de obicei, e nerăbdător să se întîlnească cu logodnica sa și cu toate că treaba aceasta este strict personală, nu strică să-l ferești, cu discreție, de eventuale primejdii: pînă la Olhon sînt treizeci de kilometri pe gheață...

Seara tîrziu, cînd peste Baikal se revărsa o culoare albastruie, moale, cînd „marea slăvită“ sclipeste ca o piatră prețioasă, cînd pescarii caută să se încălzească fiecare cu ce poate — care pe lîngă sobițele portative, care cu un păhărel de vodcă — iar copiii din Hujir vîd în vis pești grăitori, pe malul abrupt veghează un om înalt. Nu pentru a admira Baikalul învăluit de noapte a ieșit pe țarm Belozertev — „părintele pescarilor“. Undeva, pe ghețuri, orientîndu-se după luminițele îndepărtate ale Hujirului, a pornit încoace o brigadă de pescari. În întîmpinarea lor Belozertev a trimis o mașină cu farurile aprinse.

Într-un tîrziu Belozertev pornește agale spre casă. Departe, farurile au așternut covorașe albe-gălbui și în lumina aceasta încercatul pescar a deslușit siluetele negre și mici ca niște puncte ale oamenilor care au ajuns la mașină. Acel ce întîmpină răsăritul și apusul soarelui între cer, apă și gheață, se întorc pe uscatul pe care au răcorii prilejul să-l privească la lumina zilei.

E. Veltistov, E. Krivosov

„Stîncile“ Baikalului — stouiri de gheața.

SPARTACUS

— Un nou balet pe muzică de Haceaturian —

P

e scena teatru-

lui de operă

balet „S. M. Kirov” din Le-

ningrad, leagăn al baletului

rus, s-au născut „Fintina din

Bahisara”, „Romeo și Juliet-

ta”, „Călărețul de aramă”, și

atâtea alte spectacole care au

cucerit apoi întreaga lume.

Noul balet „Spartacus” con-

tinuă această tradiție îmbogă-

țind arta coregrafică cu încă o

valoroasă realizare.

Spectacolul reinvie unul din

cele mai mărețe și mai dra-

matiche momente din istoria o-

menirii: răscoala sclavilor ro-

mâni conduși de Spartacus.

Problema creării caracterelor

eroice masculine i-a preocupat

dintotdeauna pe maestrul de

balet rus. În „Romeo și Ju-

lietta” de Prokofiev, în „Călă-

rețul de aramă” de Glier, în

„Surate” de F. Iarullin sau în

„Taras Bulba” de Soloviov. Se-

doi, încercările de a da via-

ță prin dans chipurilor unor

personaje nemuritoare, de a le

aduce la înălțimea la care

le-au conceput creatorii lor li-

terari, au fost încununade de

succes. De data aceasta sarci-

na era și mai grea, dar cu atât

mai interesantă: eroul era luat

din viață și trebuia să cores-

pundă imaginii pe care atâtea

generații și-au făurit-o despre

el, un om despre care Lenin a

spus că „a fost unul din cei

mai de seamă eroi ai uneia

dintre cele mai mari răscoale

a sclavilor”. De aceea, pentru a

evoca răscoala lui Spartacus,

compozitorul Aram Haceatur-

ian și libretistul N. Volkov

nu s-au adresat cunoscutului

roman al lui Renato Giova-

gnoli, ci relatării istorice a lui

Plutarh. Partitura baletului ui-

mește prin monumentalitatea

ei, prin forța de caracterizare

a personajelor, prin strălucirea

chipurilor muzicale. În țesătu-

ra ei se întrepătrund tot timpul

temele muzicale contrastante

ale sclavilor și stăpînitorilor

de sclavi. Fiecare tablou al

spectacolului își are figura sa

centrală, dar întregul balet

este străbătut de leit motivele

de bază — Spartacus, Frigia,

Egina, răscoala, tragedia gla-

diatorilor. Muzica lui Hacea-

turian clocotește de dramatism.

În centrul ei este tema răscoa-

lei dar această temă se proi-

lează pe un material istoric

monumental, unde intruchi-

pează veridic antichitatea.

Aranjamentul coregrafic al

spectacolului, datorat maestrului

de balet și regizorului Leonid

Iakobson, este și el o mare

realizare. Iakobson a renunțat

la dansul clasic adoptînd un

limbaj coregrafic nou, adecvat

muzicii originale a lui Hacea-

turian. Nu mai avem de-a face

cu un dans care este numai o

metaforă plastică; dansul s-a

transformat într-un limbaj direct,

simplic și brutal al pasiunilor

și suferințelor, al revoltei și al

asupririi.

Roma antică a patricienilor

trufași și dezmățați, Roma im-

periului roman în decadență,

Roma luptelor sălbatice dintre

gladiatori este evocată cu o

Janna Bolotova

Chipul luminos al Galei, adolescenta cu ochi mari, care visa să devină actriță și căreia războiul îi curmă nu numai planurile ci și viața, nu poate fi uitat ușor de cei ce au văzut filmul „Casa în care locuiesc”. În rolul acesta greu, de mare intensitate dramatică a apărut o actriță foarte tină și total necunoscută: Janna Bolotova.

Îată cum s-au petrecut lucrurile: cînd cotidianul „Vecerneaia Moskva” a anunțat că se caută o interpretă pentru filmul „Casa în care locuiesc”, s-au prezentat la studiou nu mai puțin de... 14.000 de candidate. Dintre toate au fost reținute doar două — chelnerița Liuba Smirnova și eleva Janna Bolotova. Dar după primele probe regizorii au ales-o fără nici o ezitare pe Janna pentru rolul Galei.

Slăbuță, delicată, de statură mijlocie Janna n-ar rezista confruntării cu o adevărată stea de cinema. Ce i-a determinat atunci pe regizori să o aleagă tocmai pe ea, cu toate că știau că este la primul ei rol? Lev Kulidjanov și Iakov Seghel și-au dat seama de la prima probă de profunză sensibilitate a Jannei, de marea ei capacitate emoțională, de puterea de a da viață personajelor și sentimentelor. Și nu s-au înșelat.

Filmul este astăzi apreciat în toate țările în care a fost prezentat. Dar pe Janna succesul n-a amețit-o. Elevă conștiincioasă, ea și-a reluat studiile întrerupte — dar nu neglijate — vremelnic.

După un an, cînd va termina școala, Janna Bolotova va trebui să-și aleagă profesiunea. Va deveni oare actriță? Încă nu se știe. Dorința ei este să se înscrie la facultatea de filologie, dar pasiunea ei continuă să fie, ea și pînă acum, cinematograful.

I. S.

reflector

Peisajele pitorești ale împrejurimilor Moscovei... Păduri încântătoare, investițiile în haina de argint a zăpezii... De departe se aud sunetele vesele ale armonicii, din tece tinerești, zurgălăii zglobiți ai troicelor care aleargă pe drumul înzăpezit.

Așa începe documentarul tehnicilor „Serile în împrejurimile Moscovei”, realizat în studioul central de filme documentare. Acest film este închinat talentelor ieșite din popor și lansate de palatele de cultură, de cluburi, de formațiile de amatori.

La teatrul „Berliner Ensemble”, fondat de Bertold Brecht, se joacă „Tragedia optimistă” a lui Vsevolod Vișnevski. Regizorii Peter Palic și Manfred Wekwert au făcut în plesă unele schimbări, folosind mate-

riatul aflat în arhiva scrisorilor și diferitele variante ale dramei.

La 2 iunie, în satele și orașele R.S.F.S.R. a început festivalul filmului documentar de popularizare științifică și al jurnalului de actualități, închinat Federației Ruse. Festivalul — în cursul căruia spectatorii vor vedea peste 200 de filme — se va desfășura timp de două luni.

La invitația Comitetului de stat pentru legăturile culturale cu străinătatea și a Ministerului Culturii al U.R.S.S., în Uniunea Sovietică a făcut o vizită de două săptămîni Robert Dowling, președintele asociației „Teatrul național american și Academia de dramă”.

„Primăvara teatrală” la Moscova

Se apropie de sfîrșit un eveniment de mare importanță care s-a înscris anul acesta pentru a doua oară în programul manifestărilor artistice ale capitalei Uniunii Sovietice: festivalul de primăvară al teatrelor moscovite.

În curs de aproape două luni fiecare teatru din Moscova a prezentat cîte două din cele mai izbutite spectacole ale sale. Așa încît membrii juriului au avut mult de lucru. Înainte de a hotărî cui se cuvin cele șase premii ale festivalului, ei au vizionat și analizat sub toate aspectele peste patruzeci de spectacole.

Un repertoriu original și variat, soluții regizorale noi și îndrăznețe, care confirmă încă odată bogăția inepuizabilă a metodei realismului socialist — iată ce a caracterizat cele două luni de întrecere pasionantă între teatrele capitalei sovietice.

Destinele omului, destinele poporului, poporul însuși apă-

rînd ideile seculare de justiție, de pace și libertate, au fost evocate în „Misterul Buff” de Vladimir Maiakovski, în cronică poetică „Kiril cel mare” de Iliia Selvinski, în „Tragedia optimistă” a lui Vsevolod Vișnevski, în drama populară a lui Dmitri Zorin „Izvorul veșnic”, care reinvie după legendele culese din popor chipul lui Lenin, ca și în multe ale piese de genuri foarte variate, prezentate la festival.

Fericirea de a crea, fericire cîștigată greu de omul care nu jonglează niciodată cu conștiința sa și a altora — acesta este mesajul etic al pieselor consacrate actualității și care au figurat în repertoriul festivalului. Este de ajuns să cităm noua lucrare a dramaturgului V. Rozov (autorul scenariului filmului „Zboară cocorii”), „În căutarea fericirii”, interpretată de artiștii teatrului „Sovremennik”, și piesa „Cale lungă” scrisă de Alexei Arbutov cu mulți ani în urmă dar care nu

și-a pierdut prospețimea, prezentată de teatrul lui Ohlopkov.

Repertoriul acestei primăveri teatrale a cuprins și multe opere din dramaturgia universală. Teatrul Komsomolului a cules aprecieri entuziaste cu piesa „Sfînta Ioana” a lui Bernard Shaw. Colectivul teatrului Pușkin a fost prezent cu una dintre lucrările cele mai populare ale teatrului chinez modern: drama psihologică a lui Tiuo Iu „Uraganul”, „Mossovietul” a prezentat într-o nouă montare „Regele Lear”, teatrul Stanislavski — piesa dramaturgului ceh Kogut „Din dragoste”, teatrul Roman — drama poetică „Mariana Pineda” a lui Garcia Lorca.

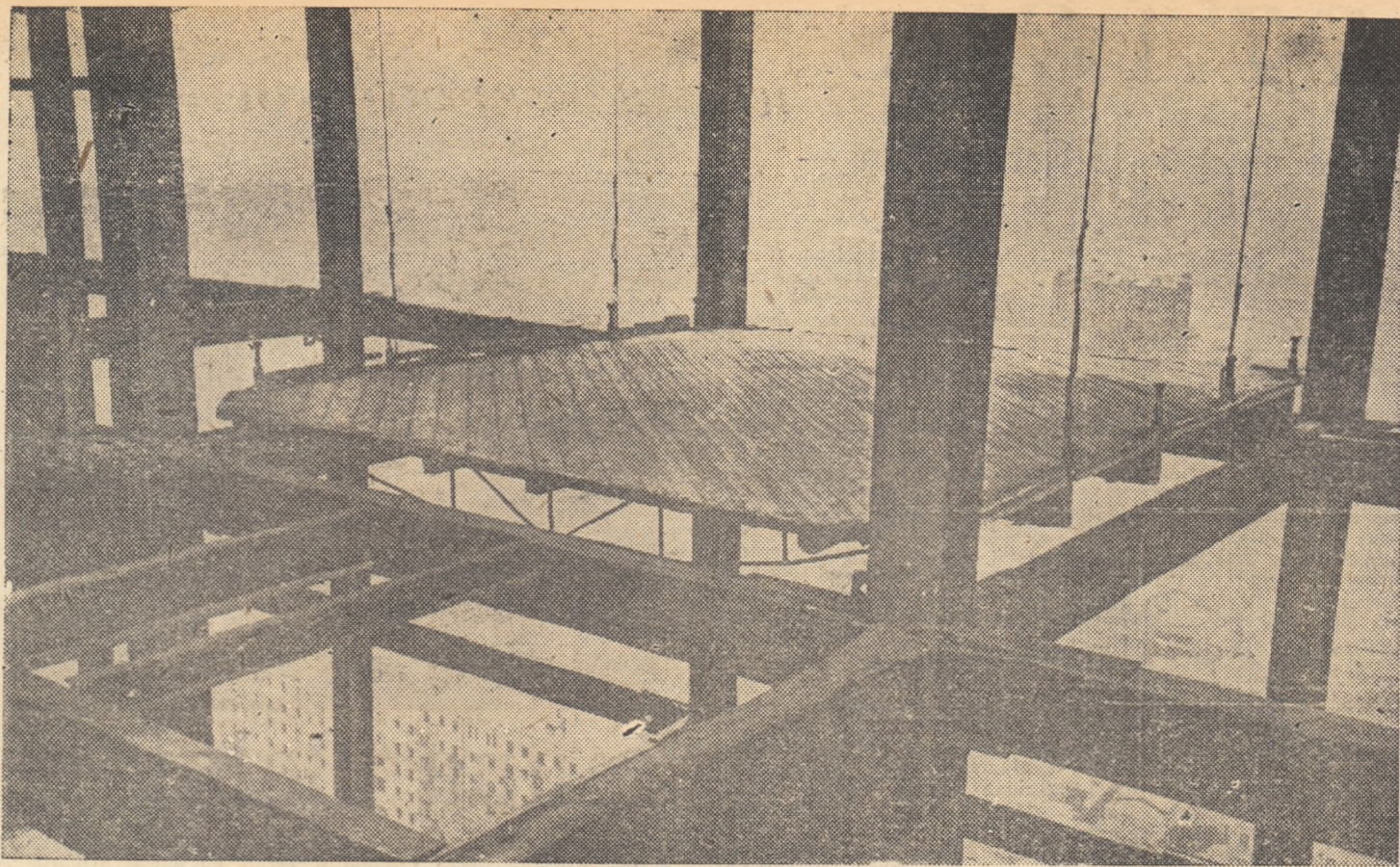
Deși rezultatele finale nu sînt încă cunoscute, publicul moscovit recunoaște unanim importanța acestei noi manifestări artistice care constituie un stimulent puternic pentru activitatea teatrelor din Moscova.

I. Cristea

„Romeo și Julieta” pe scena teatrului din Riga.

Clădire, în construcție — peisaj caracteristic pentru Moscova anului 1953.

Poșta redacției

JAN MIHAI — București. Vom căuta să ținem seama de sugestia dv.

CAMELIA — Vaslui 1—30 de puncte. 2 — Până la 20 iunie. 3 — în țară. 4 — în măsura posibilităților, vom căuta să ținem seama de dorința dvs. de a vedea în revistă fotografia actorului V. Medvedev.

C. N. MANOLE — București. N-am înțeles de ce doriți să prelungim termenul de predare a dezlegărilor. La întrebare, vă răspundem afirmativ.

C. M. — Piatra Neamț. Publicația „Sovetskij film” apare și în limba franceză, sub titlul „Le film soviétique”. În românește nu apare. Adresa redacției este: Moskva, K-104, M. Gnezdikovski pereulok 7. La a doua întrebare, într-adevăr nu vă putem răspunde.

G. BUDU — Galați. Nu mai avem numere vechi. Intrucît nu peste mult timp va începe un nou concurs, vă sfătuim să vă abonați din timp spre a fi ferit în viitor de asemenea neajunsuri.

CAROL FRIEDMAN — Iași. Am sesizat Direcțiunea O.N.T. „Carpați”. Sperăm că dorința vă va fi satisfăcută.

ION FLORICA — Brăila. Vă puteți adresa revistei „Tineretul lumii”, care publică adrese și este editată și în U.R.S.S.

MIRCEA ȘTEFAN — București. 1 — Da. 2 — Chiar așa cum ați spus. 3 — Da.

AURELIA NEGHINA — Borzești. Vă mulțumim pentru aprecierile dv. V-am îndeplinit dorința exprimată în scrisoare.

GEORGE G. ISTRATI — Orașul Stalin. V-am trimis răspunsul prin poștă.

ȘTEFAN VIERU — Botoșani, **MIRON DRAGOȘ** — P. Neamț, **ADRIAN STANESCU** — Călărași, **PETRE TH. DINU** — Cîmpu Păruului, **M. URSULESCU** — Covasna și **BEATRICE MOTIU** — Cluj. Ne pare rău, dar nu vă putem satisface cererea. Intreaga noastră rezervă de numere vechi a fost epuizată. Încercați, eventual, la Difuzarea Presei.

Vor să corespundeze

— G. Ghenadij Vinogradov — Leningrad — ul. Pravda nr. 5, ap. 13 — cu un filumenist

— G. Eduard Zelinski — regiunea Kemerovo — orașul Belovo — elev la școala medie nr. 4 cu un filatelist

— Kuliou Miurk — Tallin — ul. Piarnu nr. 46 — ap. 4 — cu o filatelistă

— N. Mihail Rodighin — Saratov — prospekt Kirov nr. 6/8 — ap. 38 — cu un filumenist

— Mihail Vasilievici Mistiukov — Voronej, 24 — ul. 2 Polevaia, 28 „A” — cu un învățător filatelist

— O. S. Spilcevski — Perm — Prospekt Stalin, 10-35 — cu un filumenist

— Ivan Nikitici Reva — Brovar — regiunea Kiev — ul. Kievskaia nr. 61 — cu un inginer specialist în telecomunicații.

Muzica și viața

(Urmare din pag. 1-a)

În opera „Marea Prietenie”, a analizat creația muzicală sovietică din acea perioadă și a afirmat, cu acel prilej, principiile de bază ale artei muzicale socialiste. În anii care au urmat, compozitorii sovietici au înregistrat numeroase succese, cultura muzicală sovietică s-a dezvoltat puternic, confirmând astfel justetea principiilor creatoare care i-au stat la temelie.

La distanță de un deceniu, Hotărîrea „Cu privire la îndreptarea greșelilor din aprecierea operelor „Marea Prietenie”, „Bogdan Hmelnițki” și „Din toată inima” include, în liniile ei mari, analiza creației muzicale din ultimii zece ani și constituie astfel o verificare a principiilor imuabile ale artei muzicale socialiste. Referindu-se la îndreptarea greșelilor din aprecierea celor trei opere amintite, noul document rectifică unele aprecieri subiective privind operele lui Muradeli, Dankievici și Iukovski sau condamnarea globală a operei unor compozitori de seamă ca Prokofiev, Șostakovici, Haceturian, Miaskovski, Șebalin, Popov și alții, care numai „în unele lucrări au manifestat tendințe nejuste”, dar care, în ansamblul operei lor, nu puteau fi „calificați în bloc ca reprezentanți ai unei orientări formaliste, antipopulare”.

Într-un amplu comentariu pe care „Pravda” îl consacră noului document al Partidului, se analizează creația muzicală sovietică din ultimii zece ani, ale cărei mari succese constituie o ilustrație strălucită a valabilității principiilor afirmate în 1948. Referindu-se la creația muzicală sovietică din acești ani, „Pravda” subliniază că „după 1948, creația compozitorilor sovietici s-a dezvoltat sub

semnul întăririi pozițiilor realiste, al consolidării legăturilor cu viața poporului, al ridicării nivelului de maturitate ideologică”.

„Pravda” trece în revistă realizările de seamă din toate domeniile artei muzicale, de la cîntecele de masă, la cantate și oratorii, de la balet și operă la simfonie. În analiza acestor aspecte atât de diferite ale creației muzicale sovietice, se subliniază trăsăturile ei caracteristice, legate de însuși sensul militant și profund democratic al adevăratei arte, puse în slujba poporului.

Afirmînd din nou și cu putere valabilitatea principiilor de bază ale esteticii marxist-leniniste, verificate în practică prin succesele din ce în ce mai mari ale creației muzicale sovietice, noul document arată, o dată mai mult, grija P.C.U.S. pentru creația artistică și pentru artistul legat de popor și de aspirațiile acestuia.

Concurs de REPORTAJE

„VEAC NOU” organizează un concurs de reportaje (note de drum) despre Uniunea Sovietică. Concursul este deschis tuturor celor care au vizitat în ultimii ani Uniunea Sovietică, cu excepția membrilor Uniunii Scriitorilor.

Concursul este dotat cu următoarele premii:

- 1 PREMIUL I în valoare de 3.000 lei
- 2 PREMII II a câte 2.000 lei
- 5 PREMII III a câte 1.000 lei
- 10 MENȚIUNI a câte 300 lei.

Doritorii a participa la concurs vor trimite manuscrisele, scrise cîteș, pe o singură față a hîrtiei, pînă la 15 august cîr. pe adresa redacției, menționînd pe plic: „PENTRU CONCURSUL DE REPORTAJE”. Reportajele vor fi însoțite de o notă în care se va indica numele, adresa și profesiunea autorului precum și data cînd a vizitat Uniunea Sovietică.

Pentru eventuale lămuriri suplimentare, participanții se pot adresa în scris redacției.

Asigurindu-vă la **ADAS**
mobiliere și bunurile casnice

Dati dovadă de spirit gospodăresc și prevedere.

ADRESAȚI-VĂ ÎN ACEST SCOP INSPECTORATELOR RAIONALE ADAS, INSPECTORILOR SAU AGENȚILOR DE ASIGURARE.

Continental
U. R. S. S.

ÎN STANIȚA Kurgannaia din Krasnodar s-a deschis un institut de învățămînt superior agricol. În șase ani, studenții institutului se specializează în agronomie generală, zootehnie, motocultură, horticultură, sau viticultură.

43.300 DE PIANE vor fi fabricate anul acesta numai în R.S.F.S.R. Înainte de cinci ani, producția Federației Ruse nu depășea 12.000 de pianuri anual. În 1965, ea va atinge cifra de 100.000.

CONDUCTA Stavropol-Moscova, care se află într-un stadiu înaintat de construcție, este cea mai mare conductă de gaze din Europa, măsurînd în lungime 1.300 km. Odată cu terminarea lucrărilor, capitala Uniunii Sovietice va primi de 20 de ori mai mult combustibil gazos.

LA TALTA, într-un secol pe litoral, a fost deschisă „sală pentru degustarea vinurilor”. Aici, contra unor sume modeste, oricine poate gusta cele mai bune vinuri de Crimeea. În același timp, un ghid special vă informează curioșilor asupra industriei locale de vinificație.

LOCUINȚELE sînt construite într-un ritm extrem de rapid în U.R.S.S. Dovadă, numărul de apartamente construite anul trecut raportat la 1.000 de locuitori. Acest număr a fost de 6,7 în S.U.A., 6,2 în Franța, 5,9 în Anglia și 10,2 în Uniunea Sovietică.

ARHEOLOGII au scos la iveală, în regiunea ucraineană Hmelnițki, ruinele străvechului oraș Isaslavl, cunoscut pînă acum doar din cronici. Orașul — distrus și ars în anul 1241 de către năvălitorii tătari și mongoli — era un important centru al vechii culturi ruse.

MAREA LOTERIE lansată recent în U.R.S.S. dă participanților posibilitatea să câștige, cu 5 ruble, premii în valoare de 20—50.000 ruble, totalizînd 400 de milioane de ruble. În plus, premii în obiecte: 400 de automobile, 3.350 de motociclete, 750 de scutere, 20.000 de biciclete, 500 de pianuri, 25.000 de mașini de cusut ș.a.

1.500.000 DE TURIȘTI și delegații sovietici au vizitat în cursul anului trecut 70 de țări.

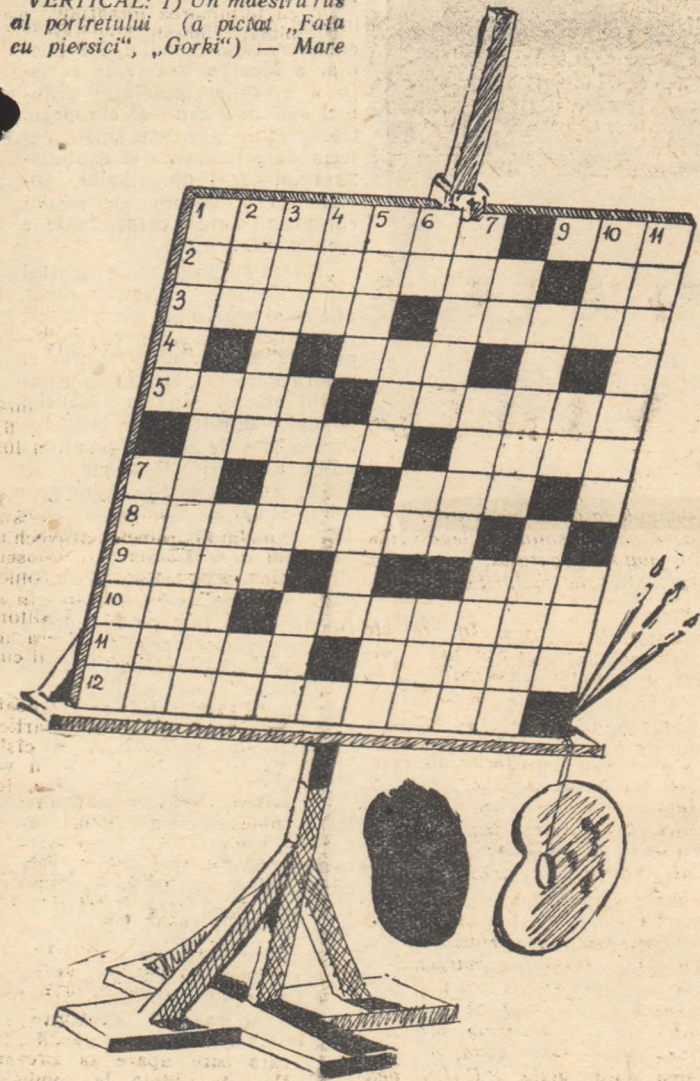
„ARMENA ESPERANTISTO” este o nouă revistă literară care apare la Erevan. Ea este editată de Comitetul organizatoric al esperantistilor de la Universitatea din capitala R.S.S. Armene.

ȘEVALET

ORIZONTAL: 1) A pictat „Boeroaica Morozova” și „Dimineața executării strelțiilor” — Unul din promotorii mișcării progresiste a pictorilor „pered-vijnici” 2) Celebru tablou început de Repin la vârsta de 26 ani — Particulă condițională 3) Titanul picturii ruse — Cu atât mai puțin 4) Nu scot nici o vorbă! 5) Anotimp — Un portret terminat 6) Loc pentru iernatul vitelor — Portretul ei l-a făcut Tudor Arghezi într-unul din romanele sale. 7) Monedă franceză — Difong latin — Clar și precis 8) Fondul unei pinacoteci 9) Crescător de vite din R.P. Mongolă — Comună în Franța 10) Mare înțelegere de pământ — Incredințează 11) Locașul zeilor în mitologie — Comerț 12) Portret și peisagist rus.

VERTICAL: 1) Un maestru rus al portretului (a pictat „Fata cu piersici”, „Gorki”) — Mare

critic rus de artă 2) Pinze abia terminate — Desene executate cu culori mișcate în apă 3) Drept — Peisagist și portretist rus (1793—1877) 4) Aici — Atac — Mihail Eminescu 5) Intemeietorul idealismului german — Compozitor italian (m. 1745) — Capabil 6) Aurul francezului — Se folosește la acuarele — Om puțin sociabil (fig.) 7) Celebrul autor al Giocondei — Nota redacției — Nume feminin 8) Cămașă — Se folosește în pictură — Mod de a picta 9) E nelipsit în orice tacim — Autorul „Mizerabililor” 10) Prăpastie fără fund — Pe tablou, sub iscăitură — Autorul pinzelor „Cel din urmă drum” și „Troika” 11) Vestit muzeu din Leningrad — Geam prin care nu se poate vedea.

Puțină astronomie

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										

ORIZONTAL: 1) Astronom rus, intemeietorul observatorului de la Pulkovo — Savant sovietic care împreună cu Martinov și Teșevici au făcut studii amănunțite asupra variației strălucirii stelelor. 2) Relatări științifice publicate în presă — Stea în emisfera australă. 3) Fenomen luminos în jurul lunii sau soarelui — Cale de pe... bolta cerească. 4) O notă repetată vă dă un nume de față — Credincioșii îl situează în cer — În soare... 5) Pun mina — Scriitor leton. 6) Capcană — Abandonez. 7) Căutați-l la fermă sau... prin constelații — Stea pe firmamentul... scenei! 8) Început de solstițiu... — O pinză pe oceanul ceresc. 9)

Dincolo de Urali — Tria! 10) Precum vă spuneam... — Timpul cît pământul își face rotația în jurul soarelui — Unu și unu! 11) Particule mici de electricitate — Exprima în termeni precizi o nouă teorie. 12) Nicolae Vasilescu — Renumit observator astronomic din U.R.S.S.

VERTICAL: 1) Savant sovietic, a elaborat o nouă teorie cosmogonică — Academician sovietic care a descoperit rotația stelelor. 2) Viețuia — Eminent astronom sovietic. 3) Lecția celui de la 7 orizontal II — Literă cirilică — Puișorul leului! 4) Pluralul unui articol nehotărît — Două constelații

boreale — Comună în Maramureș. 5) Pronume — Metal prețios — Poate fi locală sau siderală. 6) Cind luna intră în întuneric — Unul din cele trei pe care le are planeta Saturn. 7) Cămașă — Anotimp al anului — Nicolai Copernic. 8) Veche măsură de lungime — Partea posterioară a unui auto... — Cîntec în doi. 9) Pe cea sălbatică a adus-o lăsen pe scenă — Constelație alcătuită din 21 de stele, dintre care cea mai strălucitoare este Vega. — Și naiv și fără inimă!... 10) Dispune — Măsura... piciorului! — Vehicul. 11) Măsură chineză — Cea a lui Sebastian e anonimă.

Cuvinte rare: TAEI.

FILATELIE

Există un obicei ca pe mărcile expres să fie reproduse mijloacele de transport cele mai moderne, pe care poșta le folosește pentru transmiterea scrisorilor.

De astădată, poșta italiană a produs pe mărcile sale expres doi cai inaripați. Privindu-i, ai putea socoti că este vorba de creația unui artist modern, decît că de astădată, simbolul ales este vechi de milenii. Perechea de cai inaripați, aleasă pentru a simboliza viteza poștei, este reproducerea unui grup statuar din teracotă colorată din perioada etruscă. Statueta se găsea îngropată în

ruinele de la Tarquinia și era spartă în nenumărate fragmente unele mai mari, altele mai mici. Reconstituită cu grijă, perechea de cai inaripați și-a recăpătat toată vigoarea muscularii și atitudinea vioaie, sprintenă, pe care i-o dăduse pe vremuri necunoscutul artist din tirgusorul etrusc.

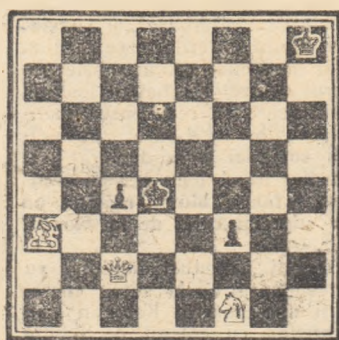
turneelor de la Amsterdam 1956 și Moscova (în memoria lui Alehin) 1956. În sfîrșit, va apare o nouă ediție a lucrării lui G. Lisijin despre jocul de mijloc.

Soluția problemei nr. 9

Ceja interesantă și ascunsă 1.Th7 duce la două variante frumoase: 1...Da7 2.Rf3 + Ne5 3. Cf4 mat și 1... T: f8 2.Rd3 + Ne5 3.Cc7 mat. În prima variantă, dama dezleagă calul, iar în a doua variantă calul este dezlegat de turn.

Problema nr. 10

I. Vladimirov (Moscova) „Șahmati v SSSR” — 1958

Mat în 3 mutări

(Alb: Rh8, Dc2, Na3, Ch. Negru: Rd4, Pp. c4, f3)

Și astfel, după un somn de mii de ani, cei doi cai inaripați revin, ca simbol viu al vitezei, pe mărcile moderne.

„Exploratori și mari călători”... Iată o tematică filatelică deosebit de interesantă pentru construirea unei colecții specializate.

Nu puține sînt țările ale căror mărci înfățișează chipurile exploratorilor, corăbiile pe care au străbătut mările și oceanele, aventurile lor minunate. Vasco de Gama, Columb, Magellan, Marco Polo, Deșnev, Cook, și alții alții se perindă prin fața colecționarului.

Uniunea Sovietică a cinstit și ea prin emisiuni frumoase pe exploratorii ruși. Două serii deosebit de reușite au fost închinete — între 1943 și 1957 — lui Vitus Behring (1681—1741), descoperitorul strîmtorii care-i poartă numele. Azi, cînd ruta Nordului capătă o importanță tot mai mare, descoperirile lui Behring apar în deplina lor valoare.

La celălalt capăt al globului, în mările Antarcticii, cai noi au fost deschise — cu mult în urmă — de un alt mare navigator rus, Bellinghausen (1778—1852). Numeroasele expediții trimise de diverse state în tinuturile antarctice în cursul Anului geografic internațional și-au dus munca pe calea trasată de acest cutezător înaintaș. În filatelie, Bellinghausen și tovarășii lui de drum sînt comemorați printr-o serie de 2 valori, emisă în 1950, cu prilejul împlinirii a 130 de ani de la expediție.

Și în zilele noastre, cercetători neînfricați studiază în condiții atmosferice deosebit de grele multiplele probleme științifice ale tinuturilor înghețate. Munca oamenilor sovietici de pe stațiunile în derivă din regiunile polare de nord este oglindită în două emisiuni sovietice, din 1955 și 1956. Cea a expediției antarctice și a bazei „Mirnii” este înfățișată într-o marcă apărută în 1956, pe care apare harta tinuturilor, amplasarea bazelor sovietice și silueta navei-bază a expediției.

ȘAH □ ȘAH □ ȘAH □ ȘAH □ ȘAH □ ȘAH

Memorie șahistă

Memoria șahistă a unora dintre marii jucători este prodigioasă. Se spune că Morphy era în stare să-și aducă aminte și să reproducă oricare partidă pe care o jucase vreodată, iar Pillsbury reținea multă vreme partidele „orbe” (a l'aveugle) pe care le juca în simultane. În legătură cu această memorie șahistă excepțională, este interesant cazul pe care-l relatează marele maestru argentinian Miguel Najdorf despre Alehin.

În 1939, în timpul olimpiadei

de la Buenos Aires, Najdorf i-a spus glumind lui Alehin că este unul dintre puținii jucători din lume care au un scor favorabil împotriva lui. Alehin i-a răspuns că nu-și amintește să fi pierdut vre-o partidă la el. Atunci Najdorf i-a amintit zîmbind de un simultan de partide „orbe” dat de Alehin la Varșovia, în 1929. „Aha, a spus atunci Alehin, dumneata ești tinărul acela care mi-a sacrificat un turn la h7?” Și imediat a scos șahul de buzunar, a pus piesele și i-a arătat lui Najdorf combinația pe care o făcuse și de care a-

cesta nu-și mai aducea decît vag aminte...

Ce cărți de șah sovietice vor apare în 1958

Literatura șahistă sovietică este cunoscută și apreciată de către amatorii de șah din lumea întreagă. Aceasta se datorește atât numărului mare de titluri care apar, cît și valorii excepționale a lucrărilor care se publică. De-a lungul anilor editura „Fizkultura i Sport” a pus la dispoziția șahiștilor cele mai valoroase lucrări clasice și moderne în domeniul teoriei și practicii șahului. Alături de partidele lui Cigorin și Alehin au apărut cărți consacrate marilor turnee din ultimii ani, monografiile de deschideri, lucrări asupra jocului de mijloc și de final.

Continuînd pe aceeași linie, editura „Fizkultura i Sport” anunță pentru anul acesta apariția a numeroase lucrări de valoare, care fără îndoială vor interesa și pe cititorii noștri. Astfel, vor apare volumele II din „Moștenirea șahistă a lui A. Alehin” de A. Kotov și din „Teoria finalurilor” de I. Averbach. De asemenea va apare volumul III din marea lucrare a lui P. Keres asupra teoriei deschiderilor. El va cuprinde analiza apărării franceze.

Conlegerile de partide de turneu se vor îmbogăți cu cărțile

NESFIRȘIT ESTE ȘAPTĂMINAR

FOTBALUL SOVIETIC ÎN CAMPIONATUL MONDIAL

Poate că niciodată n-a pasionat atât de mult un campionat mondial de fotbal ca actuala ediție. Cert este că cercurile fotbalistice internaționale au început să-și îndrepte atenția spre turneul final din Suedia cu multe luni înainte de data începerii marii confruntări mondiale. Privirile lor s-au îndreptat deopotrivă spre pregătirile britanicilor ca și spre cele ale sud-americanilor — la Rio de Janeiro, Buenos Aires și Asunción —; au însoțit turneul fotbalistilor sovietici în Extremul Orient sau au poposit în Europa Centrală, urmărind preparativele loturilor maghiar, cehoslovac și iugoslav. Fiecare întâlnire internațională amicală disputată în primăvara acestui an a fost în centrul atenției tuturor observatorilor din țările calificate pentru turneul final din Suedia.

O operație grea: alegerea mingii...

Paralel s-au desfășurat lucrările de organizare a turneului final. Cea mai mare bătălie au dat-o organizatorii pentru repartizarea și vânzarea biletelor de intrare la jocurile finale. Biletele au fost vindute cu mult timp înainte, iar o cotă importantă a fost rezervată cererilor extrem de numeroase din străinătate. Peste 1.800 de ziariști, fotoreporterți, radioreporterți și telereporteri și-au anunțat sosirea în Suedia. F.I.F.A. — forul internațional de fotbal sub a cărui egidă se dispută campionatul mondial — a pus la punct, împreună cu comitetul de organizare a campionatului, tot ceea ce era legat de buna desfășurare a turneului, de la amenajarea terenurilor, până la alcătuirea programului și alegerea tipului de minge cu care să se joace. Și această ultimă operațiune n-a fost deloc ușoară. Comisia specială F.I.F.A. a avut de ales din peste 150 de modele prezentate de diferite fabrici din lume. Până la urmă a fost ales cel prezentat de o fabrică cehoslovacă.

În sfârșit, pe toate terenurile din orașele suedeze alese spre a găzdui meciurile finale, s-au desfășurat ample lucrări de amenajare, grație cărora a fost îmbunătățită starea gazonului și a fost mărită capacitatea tribunelor. În unele orașe s-au construit stadioane noi sau numai tribune noi, pentru a corespunde cerințelor.

Intr-atât de mult a interesat și pasionat turneul final 1958!

Campionatul a început!

La 8 iunie, ora 14, turneul final a început! Primul arbitru: N. Lafšev. Primii meci: Suedia—Mexic. Primii spectatori: 40.000 la Stockholm. Primul gol al turneului: suedezul Simonsson. Iar prima victorie: a Suediei la scorul de 3-0.

În această zi, centralele telefonice, mai ales din Europa și America, au avut mult de lucru dorind să obțină legătura cu Stockholm, Malmö, Halmstad, Norrköping, Västerås, Sandviken, Göteborg și Udevalla. Aparatele de radio au fost mult hărțuite, ca și televizoarele, de cei care doreau să urmărească pasionanțele întiniri. Și au avut ce asculta sau vedea...

Argentina învinsă cu 3-1 de R.F.G. Prima surpriză, care a făcut pe mulți să retragă creditul acordat inițial oamenilor faimosului Stabile. Virtuozitatea argentinienilor n-a rezistat tenacității vest-germanilor. A urmat eșecul Paraguaiului în fața Franței la scorul, surprinzător, de 7-3, realizare aproape exclusivă a tripletei Fontaine

Echipa reprezentativă a U.R.S.S. la antrenament

—Kopa—Piantoni, în mare formă. Victoria brazilienilor — normală — asupra Austriei (3-0) a mai ațenuat decepția provocată de prima apariție a sud-americanilor.

Surprize și... decepții au produs și ungurii, cehoslovacii și iugoslavii, care contau și ei printre favoriții turneului. Ungurii n-au putut trece peste Țara Galilor (1-1) care a recurs la serviciile lui John Charles, jucător al Juventusului din Torino. Cu un meci nul au trebuit să se mulțumească și iugoslavii: 1-1 cu Scoția, în timp ce echipa cehoslovacă a fost slopată de Irlanda de Nord. Scor: 1-0 pentru irlandezi, ceea ce a constituit cea mai mare surpriză.

Un spectacol reconfortant: U. R. S. S. — Anglia

Al optulea meci al zilei nu a surprins prin rezultatul lui: U.R.S.S. a terminat din nou la egalitate cu Anglia, la numai 21 de zile de la jocul desfășurat la Moscova (18 mai). Numai că de data aceasta scorul a fost de 2-2, iar la Moscova 1-1.

La Göteborg, teatrul întâlnirii de la 8 iunie, spectatorii care au umplut tribunele stadionului local au rămas încântați de frumusețea jocului, ca, în trecere între calitățile multiple ale fotbalistilor sovietici și englezi. Partida a fost pasionantă prin factura jocului, pasionantă prin intensitatea luptei pentru victorie. Iar evoluția scorului (1-0 și 2-0 pentru sovietici, 2-1 și finalmente 2-2) a venit să completeze elementele care au făcut din acest joc cel mai frumos și cel mai pasionant, un joc despre care comentatorii sportivi au avut numai cuvinte de elogiu.

În asemenea împrejurări, deosebit de valoroase și concludente sint păreri adversarului. Walter Winterbottom, selecționerul echipei Angliei, a fost cel dintâi care să recunoască meritele echipei U.R.S.S.: „Fotbalistii sovietici — a declarat el imediat după joc — s-au comportat foarte bine, reușind un joc superior celui de la Moscova”.

Tinerii introduși în lot au corespunsută la sută încrederei antrenorului Kacialin și, împreună cu colegii de echipă mai experimentați, puțin a lipsit să și câștige.

Meci nul, cu Anglia — un joc în tradiția marilor spectacole fotbalistice — Echipa U.R.S.S. a trecut pe lângă o mare victorie. — Adversarii despre comportarea jucătorilor sovietici. — „Sport & Vie” despre șansele echipei sovietice

„Echipa U.R.S.S. a trecut pe lângă o mare victorie” — a scris în comentariul său ziarul suedez „Idrottsbadet”. În continuare, ziarul din Stockholm a subliniat că arbitrajul n-a fost la înălțimea meciului. Zsolt (Ungaria) a acordat cu ușurință lovitura de la 11 m. din care Anglia — prin extremul său stînga, Finney — a egalat la 2-2.

U.R.S.S. — Austria 2-0

11 iunie, ziua a doua a fazelor pe grupe. Noi surprize: Cehoslovacia — R. F. G. 2-2 (2-0), Paraguay — Scoția 3-2 și Țara Galilor — Mexic 1-1. În rest, rezultate așteptate: Iugoslavia — Franța 3-2, Argentina — Irlanda de Nord 3-1, Brazilia — Anglia 0-0 și U.R.S.S. — Austria 2-0 (1-0).

Cu această victorie, echipa U.R.S.S. a făcut un pas înainte spre calificarea în sferturile de finală.

Au început și calculele

Cu aceste meciuri, echipa U.R.S.S. își păstrează șansele în grupa sa, care — de altfel — este cea mai grea dintre toate. Să obții calificarea în compania unor adversari ca Anglia, Brazilia și chiar Austria,

este o mare performanță. De altfel, pasionații fotbalului au și început, pe baza primelor rezultate, să calculeze șansele fiecărei echipe finaliste. Cine a îndrăgit fotbalul, cu greu scapă de această indeletnicire complimentară, mai ales cînd este vorba de o competiție mondială care a „monopolizat” atenția sportivilor de pe cele cinci continente.

Cine se va califica pentru turul următor? Cine va ajunge în finală? Cine va cuceri mult invidiata Cupă Mondială „Jules Rimet”?

Și într-adevăr, cine?... Au încercat mulți să răspundă la această întrebare care flutură pe buzele europenilor ca și pe cele ale americanilor și asiaticilor. Printre ei, specialiști și jucători de fotbal.

Are șanse U.R.S.S.? Cunoscutul fotbalist francez stabilit în Italia, Bonifaci, și-a exprimat părerea: „Pentru victoria finală cred că U.R.S.S. este candidata cea mai bine pregătită. Disputarea unui turneu ca acela al Cupei Mondiale este, în definitiv, o chestiune de rezistență și sovieticii, prin puterea lor atletică și clasa ridicată a tuturor elementelor lor, îmi apar cei mai îndreptățiți să aspire la victoria finală. Sovieticii pot conta pe un lot de 22 de jucători care sînt aproape la același nivel tehnic: cu o medie generală de clasă mult ridicată”.

Iar Vukas, internaționalul iugoslav transferat la clubul ita-

lian Bologna, unde joacă în prezent, a fost de aceeași părere: „Și pentru mine, marea favorită este U.R.S.S.”, în timp ce selecționerul unic iugoslav Tiranici crede că Brazilia și U.R.S.S. se vor califica din grupa a IV-a.

Nu ni se pare de asemenea lipsit de interes să reproducem și păreriile unui gazetar francez de specialitate, Jean Cornu.

Sub semnătura lui Cornu, revista franceză „Sport et Vie”, într-un număr special dedicat campionatului mondial din Suedia, a făcut o trecere în revistă a evoluției fotbalului britanic, sud-american și european. Observațiile acestuia sînt extrem de interesante și subliniază rolul jucat de fotbalul sovietic în orientarea fotbalului european spre caracteristicile jocului modern.

„Marea inspirație a acestui fotbal metodic, colectiv, rapid, athletic și mai mult gîndit decît improvizat — scrie Cornu — nu este R.F.G., nici Anglia, ci o țară care n-a apărut în competiții oficiale pînă la Jocurile Olimpice din 1952 la Helsinki, care a stat de o parte la ultima ediție a Cupei Mondiale, în 1954, care a cîștigat turneul olimpic de la Melbourne din 1956 și care speră să se afirme în Suedia: U.R.S.S.” Iar mai departe: „Echipele sovietice, de club sau reprezentative naționale, sînt înainte de toate colective perfect organizate în care se dezvoltă toate talentele... Toate aceste calități, grefate pe un fond solid, se desfășoară înaintea ochilor spectatorilor într-un ritm care nu slăbește niciodată”.

„În fotbal, aflat în plină transformare — incheie ziaristul francez — echipele mai bine înarmate pentru lupta atletică, cele care au cei mai buni mușchi (fie prin forță: R.F.G., Anglia, Ungaria, U.R.S.S., fie prin suplete: Brazilia) vor avea cîștig de cauză. De aceea „11”-le U.R.S.S. va conta printre marii favoriți ai acestui campionat mondial 1958 (Cupa „Jules Rimet”).

Toate pronosticurile și toate întrebările își vor primi răspuns duminică 15 iunie, cînd se dispută ultimele partide din cadrul grupelor.

Echipa U.R.S.S. susține la 15 iunie meciul decisiv, cu Brazilia, de care depinde calificarea ei. Întîlnirea suscită un interes enorm la Göteborg, unde este programată, și se așteaptă un aflux extraordinar de spectatori, atrași de perspectivele spectaculare ale acestei confruntări, prima dintre fotbalistii sovietici și brazilieni. O adevărată înălțare de campionat mondial într-o simplă etapă de calificare!

Petre Gațu

NOU la PRONO

EXPORES
6.2 din 49 și 6 CATEGORII DE PREMII!